

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2005

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä elokuuta 2005

N:o 651—659

SISÄLLYS

N:o		Sivu
651	Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta	3563
652	Valtioneuvoston asetus rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä	3579
653	Valtioneuvoston asetus rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta	3583
654	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen virkapuvusta ja rajavartiomiehen tunnuksesta ..	3591
655	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiomiehen virkamerkistä	3595
656	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen menetelmistä kulkuneuvon pysäyttämisessä ja voimakeinojen käyttämisessä	3597
657	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa tietoonsa tulleesta epäilystä rikoksesta ja käynnistämästään rikostorjuntatoimenpiteestä	3604
658	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen menettelystä haltuun otetun omaisuuden säilyttämisessä	3606
659	Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen menettelystä eläimen kiinniottamisessa, säilyttämisessä ja lopettamisessa	3608

N:o 651

Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) ja samana päivänä annetun rajavartiolaitain (578/2005) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisella kokoonpanolla* rajavartiolaitokselle säädetty-

jen tehtävien suorittamiseksi tarpeellista organisaatiota, johtosuhteita ja hallintoyksikkökohtaista tehtävävahvuutta;

2) *hallintoyksikön yksityiskohtaisella kokoonpanolla* hallintoyksikössä tarkemmin järjestettävää osaa rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisesta kokoonpanosta;

3) *tehtävään määräämisellä* rajavartiolaitoksen palveluksessa olevan henkilön määräämistä rajavartiolaitoksen yksityiskohtai-

sessä kokoonpanossa mainittuun tehtävään tai tehtävään määrävän viranomaisen määrittelemään muuhun tehtävään;

4) *tilanneorganisaatiolla* rajavartiolaitoksessa erillisellä päätöksellä käyttöön otettavaa johtamisjärjestelyä, jossa yleisjohtajaksi ja kenttäjohtajaksi määrätyt rajavartiomiehet vastaavat johdettavakseen osoitetulla alueella työvuorossa olevan rajavartiolaitoksen henkilöstön esimiehinä tavanomaista vaativamman rajavartiolaitokselle kuuluvan tehtävän suorittamisen johtamisesta;

5) *oppilaalla* rajavartijan peruskurssia raja- ja merivartiokoululla suorittavaa, rajavartiolaitoksen palvelukseen määräjäksi otettua henkilöä;

6) *opiskelijalla* muuta kuin 5 kohdassa tarkoitettua raja- ja merivartiokoululla koulutusta saavaa henkilöä;

7) *vartiostolla* rajavartiostoa ja merivartiostoa.

2 luku

Rajavartiolaitoksen päällikkö ja rajavartiolaitoksen esikunta

2 §

Rajavartiolaitoksen päällikön tehtävät

Rajavartiolaitoksen päällikkö esittelee rajavartiolaitoksen toimialaa koskevat sisäasiainministerin käsiteltävät asiat sisäasiainministerille sekä ministeriön johtoryhmän käsiteltävät rajavartiolaitosta koskevat asiat sisäasiainministeriön johtoryhmälle, jollei toisin säädetä taikka sisäasiainministeri toisin määrää.

Rajavartiolaitoksessa rajavartiolaitoksen päällikkö:

1) vastaa rajavartiolaitoksen toiminnan tuoksellisuudesta sekä yleisistä toimintalinjoista ja tavoitteista sisäasiainministeriön vahvistamien tulostavoitteiden mukaisesti;

2) päättää rajavartiolaitoksen kannalta laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä hallintoasioista;

3) vahvistaa rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisen kokoonpanon;

4) päättää nimitysvaltaansa kuuluvan viran

perustamisesta, lakkauttamisesta ja siirtämisestä sekä viran nimen muuttamisesta, jollei muuta säädetä;

5) päättää tehtävän perustamisesta, lakkauttamisesta ja siirtämisestä sekä tehtävänimikkeistä, jollei muuta säädetä;

6) vahvistaa raja- ja merivartiokoulun opetussuunnitelman pääsisällön;

7) antaa tarkempia määräyksiä hallintoyksiköiden tehtävistä sekä hallintoasioiden käsitteystä ja ratkaisemisesta;

8) johtaa rajavartiolaitoksen sisäiset tulosneuvottelut;

9) vahvistaa rajavartiolaitoksen tulosojusta ja tilivelvollisuutta koskevat keskeiset asiakirjat;

10) tarkastaa ja valvoo hallintoyksiköiden toimintaa;

11) vahvistaa hallintoyksikön päällikön vuosiloman ajankohdan;

12) antaa määräyksen rajavartiomieheksi rajavartiolaitoksen sellaiselle virkamiehelle, joka ei ole hallintoyksikön päällikön alainen.

Rajavartiolaitoksen päällikkö voi ottaa asian alaiseltaan ratkaistavakseen sekä siirtää ratkaistavakseen kuuluvan asian apulaispäällikön ratkaistavaksi. Ratkaisovaltaa ei kuitenkaan voida siirtää asioissa, jotka koskevat lausunnon tai selvityksen antamista taikka esityksen tekemistä tasavallan presidentille, ministeriölle, korkeimmalle oikeudelle, korkeimmalle hallinto-oikeudelle, valtioneuvoston oikeuskanslerille tai eduskunnan oikeusasiamiehelle, jollei asia ole merkitykseltään vähäinen. Sotilaskäskyasioista säädetään erikseen.

3 §

Rajavartiolaitoksen esikunnan kokoonpano

Rajavartiolaitoksen esikunnassa on:

1) *henkilöstöosasto* henkilöstöhallintoa ja henkilöstövoimavarojen johtamista, viestintää, asevelvollisuusasioiden suunnittelua ja johtamista sekä esikunnan tukipalveluja sekä niiden kehittämistä ja näiden toimintojen valvontaa varten;

2) *oikeudellinen osasto* rajavartiolaitoksen toimialaan liittyvää säädösvalmistelua, rajavartiolaitoksen oikeudellisten asioiden hoitoa,

laillisuusvalvontaa, kurinpitoasioiden käsittelyä ja rajavartiolaitoksessa suoritettavan esitutkinna tukemista varten;

3) *raja- ja meriosasto* rajaturvallisuutta, rajatilanteen seuranta, rajavartiolaitoksen merenkulkua, meripelastusta sekä kansainvälistä yhteistoimintaa koskevien asioiden käsittelyä varten.

4) *teknillinen osasto* rajavartiolaitoksen toiminnassa tarpeellisten kulkuvälineiden, muiden koneiden ja laitteiden sekä teknisten menetelmien kehittämistä, hankintaa, ylläpitämistä ja käytön ohjeistusta varten sekä materiaalihallintoa, kiinteistöhallintoa ja tietohallintoa varten;

5) *suunnittelu- ja talousyksikkö* rajavartiolaitoksen toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta sekä maksuliikettä ja kirjanpitoa ja näiden toimintojen valvontaa varten.

Rajavartiolaitoksen esikunnassa voi tarvittaessa olla osastoihin kuulumattomia erillisiä toimintayksiköitä. Osastojen ja erillisten yksiköiden tehtävistä ja johtosuhteista määrätään tarkemmin rajavartiolaitoksen esikunnan työjärjestyksessä. Sen lisäksi mitä valvonnasta rajavartiolaitoksessa säädetään tai määrätään, osastot ja yksiköt huolehtivat tarpeellisesta valvonnasta toimialallaan sekä tietojärjestelmiensä käytön ohjauksesta ja valvonnasta.

4 §

Rajavartiolaitoksen esikunnan tehtävät

Rajavartiolaitoksen esikunta:

1) suorittaa sille rajavartiolaitoksen johdotesikuntana ja sisäasiainministeriön rajavartiolaito-osastona kuuluvat hallinnolliset ja sotilaalliset tehtävät;

2) valvoo rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaista suorittamista, ohjaa ja tarkastaa alaistensa hallintoyksiköiden toimintaa sekä suunnittelee ja kehittää rajavartiolaitoksen toimintaa;

3) huolehtii rajavartiolaitoksen päällikön päätösten täytäntöönpanosta sekä rajavartiolaitoksen apulaispäällikön käsittelemien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta;

4) vahvistaa vartioston, raja- ja merivartiokoulun ja vartiolentolaivueen sekä rajavar-

tiolaitoksen esikunnan osaston ja muun yksikön työjärjestyksen, jollei muuta säädetä tai vahvistetussa työjärjestyksessä toisin määrätä;

5) kantaa ja vastaa rajavartiolaitosta koskevista asioissa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa valtion etua ja oikeutta, jollei muuta säädetä.

5 §

Asian ratkaiseminen rajavartiolaitoksen esikunnassa

Rajavartiolaitoksen esikunnalle kuuluvan asian ratkaisee esittelystä rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö, jollei muuta säädetä tai lain taikka asetuksen nojalla toisin määrätä.

6 §

Rajavartiolaitoksen esikunnan työjärjestys

Rajavartiolaitoksen esikunnan yksiköiden tehtävistä ja johtosuhteista määrätään rajavartiolaitoksen päällikön vahvistamassa rajavartiolaitoksen esikunnan työjärjestyksessä, jollei muuta säädetä.

Rajavartiolaitoksen esikunnan tehtävissä sisäasiainministeriön rajavartiolaito-osastona noudatetaan soveltuvin osin sisäasiainministeriön työjärjestyksestä (351/2005).

7 §

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikön tehtävät

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikön asemasta rajavartiolaitoksen esikunnan johdossa, rajavartiolaitoksen päällikön sijaisena ja sisäasiainministeriön osastopäällikkönä säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 3 ja 5 §:ssä. Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö:

1) vastaa rajavartiolaitoksen esikunnan toiminnan tuloksellisuudesta;

2) johtaa rajavartiolaitoksen kehitystoimintaa;

3) vastaa rajavartiolaitoksen päällikön käsiteltävien asioiden valmistelusta;

4) johtaa rajavartiolaitoksen toiminnan

suunnittelua ja käy ministeriötä koskevissa asioissa tulosneuvottelut sisäasiainministeriön kansliapäällikön kanssa;

5) valvoo rajavartiolaitoksen päällikön sekä rajavartiolaitoksen esikunnan päätösten täytäntöönpanoa;

6) ratkaisee rajavartiolaitoksen esikunnan osastopäällikön ja erillisen yksikön päällikön vuosiloman ajankohdan;

7) vahvistaa rajavartiolaitoksen esikunnan osaston ja erillisen yksikön työjärjestyksen;

8) päättää hallintoyksikkönsä yksityiskohtaisesta kokoonpanosta rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisen kokoonpanon puitteissa;

9) antaa rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 15 §:ssä tarkoitetun määräyksen rajavartiomieheksi;

10) antaa rajavartiolaitain (578/2005) 46 §:ssä tarkoitettua määräyksen tutkinnanjohtajaksi;

11) päättää rajavartiolaitain 67 §:ssä tarkoitettua hallintoyksikön toimitilaa tai aluetta koskevasta turvatarkastuksesta;

12) päättää rajavartiolaitain 77 §:ssä tarkoitettua virka-avun antamisesta sekä rajavartiolaitain 78 ja 79 §:ssä tarkoitettua virka-avun pyytämisestä;

13) päättää henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua henkilörekisterin perustamisesta hallintoyksikkönsä tai siinä toimivan työryhmän käyttöön;

14) valvoo henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten noudattamista hallintoyksikössään ja vastaa siitä, että hallintoyksikössä pidettävän henkilörekisterin rekisterinpitäjän tehtävät tulevat asianmukaisesti suoritetuiksi;

15) käsittelee sotilasvirassa palvelevan tai sotilasvirkaan pyrkivän potilasasiakirjoihin sisältyvät rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 32 §:ssä tarkoitetut terveydellisiä rajoituksia koskevat ilmoitukset;

16) toimii työnantajan edustajana hallintoyksikköä koskevissa asioissa.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen alaiselleen kuuluvan asian ja siirtää apulaispäällikölle kuuluvan asian sijaisensa ratkaistavaksi. Ratkaisuvallta ei voida siirtää asioissa, jotka koskevat lausunnon tai selvityksen antamista taikka esityksen tekemistä

tasavallan presidentille, ministeriölle, korkeimmalle oikeudelle, korkeimmalle hallinto-oikeudelle, valtioneuvoston oikeuskanslerille tai eduskunnan oikeusasiamiehelle, jollei asia ole merkitykseltään vähäinen.

8 §

Asiavaltuus ja valtuutus

Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäälliköllä ja hallinnollisen toimiston toimistopäälliköllä sekä rajavartiolaitoksen esikunnan ylitarkastajalla on oikeus rajavartiolaitokselle kuuluvissa asioissa valvoa valtion etua ja oikeutta tuomioistuimissa, muissa viranomaisissa ja toimituksissa sekä käyttää niissä puhevaltaa.

Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston päällikkö ja hallinnollisen toimiston toimistopäällikkö voi valtuuttaa määräämänsä henkilön käyttämään valtion puhevaltaa rajavartiolaitokselle kuuluvassa yksittäisessä asiassa tuomioistuimissa, muissa viranomaisissa ja toimituksissa.

3 luku

Muita hallintoyksikköjä koskevat säännökset

9 §

Vartiostot

Rajavartiolaitoksen esikunnan, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen lisäksi rajavartiolaitoksen hallintoyksiköitä ovat seuraavat vartiostot:

- 1) Kaakkois-Suomen rajavartiosto;
- 2) Pohjois-Karjalan rajavartiosto;
- 3) Kainuun rajavartiosto;
- 4) Lapin rajavartiosto;
- 5) Suomenlahden merivartiosto;
- 6) Länsi-Suomen merivartiosto.

10 §

Vartioston, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen kokoonpano

Vartiostoa ja vartiolentolaivuetta johtaa

komentaja sekä raja- ja merivartiokoulua koulun johtaja. Komentajalla ja koulun johtajalla on apunaan hallintoyksikön esikunta.

Vartioston ja vartiolentolaivueen esikuntaa johtaa apulaiskomentaja sekä raja- ja merivartiokoulun esikuntaa koulun apulaisjohtaja. Apulaiskomentaja toimii komentajan ja koulun apulaisjohtaja koulun johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa.

Vartioston, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen esikunnassa on henkilöstötoimisto, lentoteknillinen tai teknillinen toimisto sekä hallintoyksikön laadun mukaan merivartiostossa meritoimisto, rajavartiostossa rajatoimisto ja vartiolentolaivueessa lentotoimisto. Hallintoyksiköissä voi lisäksi olla alueellisia ja toiminnallisia yksiköitä. Hallintoyksikön johtosuhteista sekä sen yksiköiden tehtävistä määrätään tarkemmin hallintoyksikön työjärjestyksessä.

11 §

Vartioston, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen tehtävät

Vartiosto vastaa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamisesta sekä vartiolentolaivue rajavartiolain 75 §:ssä tarkoitusta rajavartiolaitoksen ilmailusta toimialueellaan rajavartiolaitoksen päällikön ja rajavartiolaitoksen esikunnan antamien ohjeiden, määräysten ja käskyjen sekä työjärjestyksen mukaisesti. Raja- ja merivartiokoulu vastaa toimialueellaan rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 3 luvussa säädetyistä tehtävistä vahvistettujen tulostavoitteiden, toimintalinjojen, johtosäännön ja opetussuunnitelmien mukaisesti.

12 §

Komentajan ja koulun johtajan tehtävät

Komentaja ja koulun johtaja johtaa hallintoyksikkönsä toimintaa ja vastaa sen toiminnan tuloksellisuudesta. Jollei muuta säädetä tai määrätä, hänelle kuuluvat hallintoyksikössään ne tehtävät, jotka 7 §:n 8 – 16 kohdan mukaan rajavartiolaitoksen esikunnan osalta

kuuluvat rajavartiolaitoksen apulaispäällikölle.

Rajavartioston komentaja toimii Suomen ja Neuvostoliiton välisellä valtakunnan rajalla noudatettavasta järjestyksestä ja rajatapahtumain selvittämisjärjestyksestä tehdyssä sopimuksessa (SopS 32/1960) tarkoitettuna rajavaltuutettuna rajavartioston apulaiskomentajan toimiessa hänen sijaisenaan.

Komentaja ja koulun johtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen alaiselleen kuuluvan asian. Hän voi yksittäistapauksessa siirtää johtamansa hallintoyksikön päällikölle kuuluvan asian sijaisensa ratkaistavaksi, jollei muuta säädetä tai työjärjestyksessä toisin määrätä.

13 §

Vartioston, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen esikunnan tehtävät

Vartioston, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen esikunta:

1) kehittää, ohjaa ja valvoo hallintoyksikön sekä sen alueellisten ja toiminnallisten yksiköiden toimintaa;

2) huolehtii komentajan ja koulun johtajan käsittelemien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

14 §

Apulaiskomentajan sekä koulun apulaisjohtajan tehtävät

Apulaiskomentaja sekä koulun apulaisjohtaja:

1) johtaa hallintoyksikön esikunnan toimintaa;

2) toimii komentajan tai koulun johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa;

3) esittelee komentajan tai koulun johtajan käsittelemät keskeiset asiat;

4) valvoo hallintoyksikössä noudatettavien päätösten täytäntöönpanoa;

5) toimii työnantajan edustajana hallintoyksikköä koskevissa asioissa.

Apulaiskomentaja ja koulun apulaisjohtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen alaiselleen kuuluvan asian. Hän voi

yksittäistapauksessa siirtää johtamansa esikunnan päällikölle kuuluvan asian sijaisensa ratkaistavaksi, jollei muuta säädetä tai työjärjestyksessä toisin määrätä.

15 §

Vartioston ja vartiolentolaivueen työjärjestys sekä raja- ja merivartiokoulun johtosääntö

Vartioston ja vartiolentolaivueen johtosuhteista sekä niiden yksiköiden tehtävistä määrätään tarkemmin rajavartiolaitoksen esikunnan vahvistamassa asianomaisen hallintoyksikön työjärjestyksessä. Raja- ja merivartiokoulun johtosuhteista, tarkemmasta kokoonpanosta ja tehtävistä annetaan tarkempia määräyksiä rajavartiolaitoksen päällikön vahvistamassa johtosäännössä.

4 luku

Toimialue

16 §

Hallintoyksiköiden toimialueet

Rajavartiolaitoksen esikunnan, raja- ja merivartiokoulun sekä vartiolentolaivueen toimialueena on valtakunnan alue ja Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) tarkoitettu talousvyöhyke.

Vartiostojen toimialueet ovat seuraavat:

1) Kaakkois-Suomen rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Haminan, Imatran, Juvan, Kouvolan, Lappeenrannan, Mikkelin, Pieksämäen ja Savonlinnan kihlakunnat;

2) Pohjois-Karjalan rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Ilomantsin, Joensuun, Kiteen, Koillis-Savon, Kuopion seudun, Lieksan, Nurmeksen, Sisä-Savon, Varkauden seudun ja Ylä-Savon kihlakunnat;

3) Kainuun rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Kajaanin, Kuhmon, Kuusamon, Pudasjärven ja Suomussalmen kihlakunnat;

4) Lapin rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Inari-Utsjoen, Kittilän, Koillis-Lapin, Käsivarren, Ranua-Posion, Rovaniemen, Sodankylän ja Tornionlaakson kihlakunnat;

5) Suomenlahden merivartioston toimialueeseen kuuluvat Espoon, Forssan, Heinolan, Helsingin, Hyvinkään, Hämeenlinnan, Keski-Uudenmaan, Kotkan, Lahden, Lohjan, Loviisan, Orimattilan, Porvoon, Raaseporin, Riihimäen, Vantaan ja Vihdin kihlakunnat;

6) Länsi-Suomen merivartioston toimialueeseen kuuluvat Alavuden, Haapajärven, Haukiputaan, Ikaalisten, Jyväskylän, Jämsän, Kaarinan, Kangasalan, Kankaanpään, Kauhaan, Kaustisten, Kemin, Keuruun, Kokemäen, Kokkolan, Kyrönmaan, Lapuan, Limingan, Loimaan, Mustasaaren, Mäntän, Nokian, Närpiön, Oulun, Pietarsaaren, Porin, Raahen, Raision, Rauman, Saarijärven, Salon, Seinäjoen, Tampereen, Tornion, Turun, Turunmaan, Vaasan, Vakka-Suomen, Valkeakosken, Vammalan, Ylivieskan ja Äänekosken kihlakunnat sekä Ahvenanmaan maakunta.

Kaakkois-Suomen rajavartioston sekä merivartiostojen toimialueena on lisäksi niiden edellä määritellyn toimialueen edustalla olevan talousvyöhykkeen alue. Rajavartiolaitoksen esikunta määrää toimialueen ylittävistä hallintoyksiköiden yhteistoiminnasta.

5 luku

Rajavartiolaitoksen virat ja tehtävät

17 §

Sotilasvirat

Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 9 §:ssä tarkoitetuista sotilasviroista ovat:

1) upseerin virkoja rajavartiolaitoksen päällikön, rajavartiolaitoksen apulaispäällikön, kenraalin, amiraalin, everstin, kommodorin, esiuupseerin ja nuoremman upseerin virat;

2) rajavartijan ja merivartijan virkoja nuoremman rajavartijan, vanhemman rajavartijan, vanhemman merivartijan, ylijajavartijan ja ylimerivartijan virat.

Rajavartiolaitoksen päällikön ja rajavartiolaitoksen apulaispäällikön virat ovat samalla rajavartiomiehen virkoja. Hallintoyksikön päällikön alaisen virkamiehen määräämisestä rajavartiomieheksi säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 15 §:ssä.

18 §

Muut virat

Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuja muita virkoja ovat:

1) rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen virka;

2) rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston hallinnollisen toimiston toimistopäällikön virka;

3) hankintapäällikön virka;

4) ylitarkastajan virat;

5) insinöörin virat;

6) lentoteknisen johtajan virka;

7) talouspäällikön virka;

8) yli-insinöörin virka;

9) ylilääkärin virka.

Rajavartiolaitoksessa voi olla myös muita kuin edellä mainittuja virkoja.

19 §

Virkojen perustaminen, lakkauttaminen ja siirtäminen

Rajavartiolaitoksen päällikön, rajavartiolaitoksen apulaispäällikön sekä kenraalin ja amiraalin viran (*erittelyvirat*) perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta säädetään erikseen.

Rajavartiolaitoksen päällikkö päättää muun kuin erittelyviran sekä rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen ja hallinnollisen toimiston toimistopäällikön viran perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä viran sijoittamisesta hallintoyksiköihin.

Rajavartiolaitoksen päällikkö määrää edellytyksistä, joilla henkilö voidaan nimittää määräaikaiseen virkasuhteeseen tai virkaan määräajaksi, jollei muuta säädetä.

20 §

Viran täyttämättä jättäminen

Rajavartiolaitoksen viran täyttämättä jättämisestä päättää virkaan nimittävä viranomainen, jollei muuta säädetä.

Erittelyviran täyttämättä jättämisestä päättää sisäasiainministeri. Muun upseerin viran sekä rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen ja hallinnollisen toimiston toimistopäällikön viran täyttämättä jättämisestä päättää rajavartiolaitoksen päällikkö.

21 §

Virkaan nimittäminen

Erittelyviran ja rajavartiolaitoksen muuhun upseerin virkaan nimittämisestä säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 12 §:ssä.

Muuhun virkaan nimittää:

1) rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen ja hallinnollisen toimiston toimistopäällikön virkaan valtioneuvosto;

2) hankintapäällikön, talouspäällikön, yli-insinöörin, ylilääkärin ja ylitarkastajan virkaan rajavartiolaitoksen päällikkö;

3) muuhun virkaan hallintoyksikön päällikkö, jollei muuta säädetä.

22 §

Määräajaksi virkaan nimittäminen

Enintään vuoden määräajaksi virkaan nimittää hallintoyksikön päällikkö. Pidemmäksi määräajaksi virkaan nimittää se viranomainen, joka nimittää virkaan toistaiseksi. Viran, johon tasavallan presidentti nimittää, voi valtioneuvosto kuitenkin täyttää yli vuoden määräajaksi.

23 §

Tehtävään määrääminen

Hallintoyksikön päällikkö määrää rajavartiolaitoksen virkamiehen tehtävään. Komentajan ja koulun johtajan, apulaiskomentajan, ja koulun apulaisjohtajan, rajavartiolaitoksen esikunnan muun osaston kuin oikeudellisen osaston osastopäällikön, apulaisosastopäällikön, erillisen yksikön päällikön, everstin,

kommodorin sekä vartioston alueellisen yksikön päällikön määrää tehtävään kuitenkin rajavartiolaitoksen päällikkö. Valtioneuvoston nimittämän virkamiehen määrää tehtävään valtioneuvosto.

24 §

Lentäjän määrääminen muuhun tehtävään

Lentäjän koulutusta edellyttävään tehtävään määrätty virkamies voidaan määrätä muuhun kuin lentäjän koulutusta edellyttävään tehtävään vain asianomaisen virkamiehen suostumuksella.

25 §

Virkamiehen siirtäminen

Jollei muuta säädetä, henkilön siirrosta hallintoyksikössä päättää hallintoyksikön päällikkö rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisen kokoonpanon asettamissa puitteissa.

Henkilön siirrosta hallintoyksiköstä toiseen päättää rajavartiolaitoksen esikunta. Valtioneuvoston tehtävään määräämän virkamiehen siirrosta päättää kuitenkin valtioneuvosto ja rajavartiolaitoksen päällikön tehtävään määräämän virkamiehen siirrosta rajavartiolaitoksen päällikkö.

Siirtymisvelvollisuudesta ja muutoksenhakuoikeudesta siirtopäätökseen säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 14 §:ssä. Siirtämisestä muuhun kuin rajavartiolaitoksen virkaan noudatetaan lisäksi, mitä valtion virkamieslaissa (750/1994) ja valtion virkamiesasetuksessa (971/1994) säädetään.

6 luku

Rajavartiolaitoksen virkojen erityiset kelpoisuusvaatimukset

26 §

Upseerin erityiset kelpoisuusvaatimukset

Rajavartiolaitoksessa:

1) nuoremman upseerin kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tutkinto taikka upseerin alempi tai ylempi korkeakoulututkinto;

2) esiuupseerin kelpoisuusvaatimuksena on nuoremmalta upseerilta vaadittavan tutkinnon lisäksi upseerin jatkotutkintoon kuuluva esiuupseerikurssi sekä palveluskokemusta yhdessä hallintoyksikössä nuoremman upseerin virassa ja käytännössä osoitettu johtamistaito;

3) everstin ja kommodorin kelpoisuusvaatimuksena on nuoremmalta upseerilta vaadittavan tutkinnon lisäksi upseerin jatkotutkintoon kuuluva yleisesikuntaupseerin tutkinto ja palveluskokemusta kahdessa hallintoyksikössä sekä käytännössä osoitettu johtamistaito;

4) rajavartiolaitoksen päällikön ja apulaispäällikön sekä kenraalin ja amiraalin kelpoisuusvaatimuksena on yleisesikuntaupseerin tutkinnon lisäksi johtamiskokemusta hallintoyksikön päällikön tehtävässä ja käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito.

27 §

Erikoisupseerin erityiset kelpoisuusvaatimukset

Rajavartiolaitoksen erikoisupseerin kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto tai erikoiskoulutus sekä vähintään reservin aliupseerin koulutus.

28 §

Opistoupseerin erityiset kelpoisuusvaatimukset

Nuoremman opistoupseerin kelpoisuusvaatimuksena on opistoupseerin tutkinto tai toimiupseerin alempi virkatutkinto.

Vanhemman opistoupseerin kelpoisuusvaatimuksena on opistoupseerin tutkinto tai toimiupseerin ylempi virkatutkinto sekä opistoupseerin jatkokurssin suorittaminen.

29 §

Rajavartijan ja merivartijan erityiset kelpoisuusvaatimukset

Nuoremman rajavartijan kelpoisuusvaatimuksena on ylioppilastutkinnon, lukion oppimäärän tai vähintään toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaminen, vähintään

reservin aliupseerin koulutus ja rajavartijan peruskurssin suorittaminen. Henkilöltä, joka otetaan nuoremman rajavartijan virkaan määrääjäksi peruskurssin suorittamista tai sitä edeltävää rajavartiolaitoksen toimintaan perehdyttämistä varten, ei kuitenkaan vaadita rajavartijan peruskurssin eikä aliupseerikurssin suorittamista.

Vanhemman rajavartijan ja vanhemman merivartijan kelpoisuusvaatimuksena on täydennyskurssin suorittaminen sekä työkokemusta nuoremman rajavartijan tai nuoremman merivartijan tehtävissä.

Ylirajavartijan ja ylimerivartijan kelpoisuusvaatimuksena on jatkokurssin suorittaminen sekä työkokemusta vanhemman rajavartijan tai vanhemman merivartijan tehtävissä.

30 §

Muun viran erityiset kelpoisuusvaatimukset

Rajavartiolaitoksessa:

1) rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto, hyvä perehtyneisyys hallintotehtäviin ja käytännössä osoitettu johtamistaito sekä lainvalmistelukokemusta;

2) rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston hallinnollisen toimiston toimistopäällikön kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja hyvä perehtyneisyys hallintotehtäviin;

3) hankintapäällikön kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys hankintatoimeen;

4) ylitarkastajan kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto;

5) insinöörin kelpoisuusvaatimuksena on diplomi-insinöörin tai insinöörin tutkinto ja perehtyneisyys tehtävälleen;

6) lentoteknisen johtajan kelpoisuusvaatimuksena on diplomi-insinöörin tutkinto ja perehtyneisyys lentokoneenrakennustekniikkaan;

7) talouspäällikön kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto ja perehtyneisyys valtion taloushallintoon;

8) yli-insinöörin kelpoisuusvaatimuksena on diplomi-insinöörin tutkinto ja perehtyneisyys laivatekniikkaan;

9) ylilääkärin kelpoisuusvaatimuksena on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä ja perehtyneisyys sotilasterveydenhuoltoon.

7 luku

Sivutoimet, virkavapaus ja virkasuhteen päättyminen

31 §

Menettely sivutoimia koskevassa asiassa

Sisäasiainministeri antaa sivutoimiluvan rajavartiolaitoksen päällikölle. Rajavartiolaitoksen päällikkö antaa sivutoimiluvan hallintoyksikön päällikölle. Muulle rajavartiolaitoksen palvelussuhteessa olevalle henkilölle sivutoimiluvan antaa asianomaisen hallintoyksikön päällikkö.

Sivutoimi-ilmoitus annetaan sivutoimiluvasta päättävälle viranomaiselle.

32 §

Virkavapaus, lomauttaminen ja viran muuttaminen osa-aikaiseksi

Jollei muuta säädetä, virkavapaudesta, lomauttamisesta ja viran osa-aikaiseksi muuttamisesta päättää:

1) sisäasiainministeri erittelyviran osalta;

2) rajavartiolaitoksen päällikkö hallintoyksikön päällikön sekä rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen ja hallinnollisen toimiston toimistopäällikön viran osalta;

3) tehtävään määräävä viranomainen muun kuin edellä mainitun viran osalta.

33 §

Irtisanominen ja virkasuhteen purkaminen

Irtisanomisesta ja virkasuhteen purkami-

sesta rajavartiolaitoksessa päättää nimittävä viranomaislainen. Irtisanomisesta valtion virkamieslain 27 §:n nojalla päättää kuitenkin rajavartiolaitoksen päällikkö, jollei tasavallan presidentti pidätä nimittämänsä virkamiehen osalta ratkaisuvaltaa itselleen.

34 §

Eroamisikä

Eroamisikä rajavartiolaitoksen sotilasvirassa on:

1) rajavartiolaitoksen päälliköllä 63 vuotta;
2) rajavartiolaitoksen apulaispäälliköllä, kenraalilla, amiraalilla, everstillä ja kommodorilla 60 vuotta;

3) muulla kuin 1 tai 2 kohdassa mainitulla upseerilla sekä erikoisupseerilla ja opistoupseerilla 55 vuotta;

4) rajavartijalla ja merivartijalla 55 vuotta.

Lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä palvelevalla nuoremmalla upseerilla, esipuseerilla ja opistoupseerilla eroamisikä on 1 momentissa säädetystä poiketen 50 vuotta. Muun kuin sotilasvirassa palvelevan virkamiehen eroamisikästä säädetään valtion virkamieslaissa.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään:

1) kapteenin ja kapteeniluutnantin virassa 31 päivänä joulukuuta 1992 palvelleen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä tässä virassa eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa vähintään 10 vuotta, eroamisikä on 50 vuotta;

2) merivartijan virassa 31 päivänä joulukuuta 1992 tai ennen sitä palvelleen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, eroamisikä on 53 vuotta;

b) vähintään 13 vuotta, eroamisikä on 53 vuotta 4 kuukautta;

c) vähintään 10 vuotta, eroamisikä on 53 vuotta 8 kuukautta;

d) vähintään 7 vuotta, eroamisikä on 54 vuotta;

e) vähintään 3 vuotta, eroamisikä on 54 vuotta 4 kuukautta;

3) rajavartijan virassa 31 päivänä joulukuuta

1992 tai ennen sitä palvelleen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, eroamisikä on 50 vuotta;

b) vähintään 13 vuotta, eroamisikä on 51 vuotta;

c) vähintään 10 vuotta, eroamisikä on 52 vuotta;

d) vähintään 7 vuotta, eroamisikä on 53 vuotta;

e) vähintään 3 vuotta, eroamisikä on 54 vuotta;

4) muussa kuin sotilasvirassa 31 päivänä joulukuuta 1992 tai ennen sitä palvelleen virkamiehen, jolla oli vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa:

a) vähintään 16 vuotta, eroamisikä on 60 vuotta;

b) vähintään 13 vuotta, eroamisikä on 61 vuotta;

c) vähintään 10 vuotta, eroamisikä on 62 vuotta;

d) vähintään 7 vuotta, eroamisikä on 63 vuotta;

e) vähintään 3 vuotta, eroamisikä on 64 vuotta.

Virkasuhteen jatkamisesta eroamisikänsä jälkeen säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 35 §:ssä.

35 §

Lentäjän koulutusta edellyttävät tehtävät

Lentäjän koulutusta edellyttäviä 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ovat lentotoiminnan johtaja, lennonopettaja, tarkastuslentäjä, lentueen päällikkö, lentueupseeri, lentokoneryhmän johtaja, helikopteriryhmän johtaja, lentoupseeri, ohjaajaupseeri, ilma-aluksen päällikkö ja ilma-aluksen ohjaaja.

8 luku

Kurinpito

36 §

Kurinpitoesimiehet

Rajavartiolaitoksessa sotilaskurinpitolain

(331/1983) 12 §:ssä tarkoitettuja joukko-osaston komentajia ovat vartioston ja vartiolentolaivueen komentaja sekä koulun johtaja.

Kurinpitoesimiehenä kurinpitorangaistuksen ja kurinpito-ojennuksen määrää:

- 1) rajavartiolaitoksen päällikkö rajavartiolaitoksessa palvelevalle;
- 2) rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö rajavartiolaitoksen esikunnassa palvelevalle;
- 3) vartioston ja vartiolentolaivueen komentaja vartiostossa tai laivueessa palvelevalle;
- 4) raja- ja merivartiokoulun johtaja koulussa palvelevalle.

Asevelvollisuutta tai vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle alaiselleen voi kurinpitoesimiehenä lisäksi määrätä:

1) poistumisrangaistuksen, varoituksen ja kurinpito-ojennuksen vartioston tai vartiolentolaivueen apulaiskomentaja tai koulun apulaisjohtaja sekä rajavartioalueen, merivartioalueen, osaston tai lentueen päällikkö;

2) varoituksen ja kurinpito-ojennuksen rajavartioalueen, merivartioalueen, osaston tai lentueen päällikkö ja rajajääkärikomppanian päällikkö;

3) muistutuksen ja enintään kolme kertaa ylimääräistä palvelusta kurinpitotehtäviin määrätty rajavartioalueen, merivartioalueen, osaston, lentueen tai rajajääkärikomppanian yksikköpseeri.

37 §

Sotilasrikosasian käsittely

Esitutinnan siirtämisestä poliisille säädetään rajavartiolain 44 §:ssä. Rajavartiolaitoksessa käsiteltävän sotilasrikosasian esitutinnan suorittaa rajavartiomies.

Sotilaskurinpitolain 31 §:ssä tarkoitetun sotilaslakimiehen lausunnon antaa rajavartiolaitoksessa käsiteltävässä sotilaskurinpitoasiassa rajavartiolaitoksen esikunnan määräämä oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut rajavartiolaitoksen virkamies.

38 §

Sotilaskurinpitomenettelyä koskeva täytäntöönpano ja valvonta

Sotilaskurinpitolain 46 §:ssä tarkoitettuna

päiväkäslynä on rajavartiolaitoksen päällikön hallintoyksiköille julkaisema päätösluettelo sekä vartioston ja vartiolentolaivueen komentajan ja koulun johtajan hallintoyksikössään palvelevalle henkilöstölle julkaisema päätösluettelo.

Rajavartiolaitoksen esikunta tarkastaa hallintoyksiköiden rangaistus- ja ojennuskortit vähintään kerran vuodessa.

9 luku

Koulutusta koskevat säännökset

39 §

Raja- ja merivartiokoulussa annettava koulutus

Raja- ja merivartiokoulussa voidaan antaa:

- 1) rajavartijan perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta;
- 2) opistoupseerin jatko- ja täydennyskoulutusta;
- 3) upseerin koulutusohjelmaan ja jatkotutkintoon kuuluvaa rajavartioalan opetusta;
- 4) rajavartiolaitoksessa tarpeellista täydennys- ja erikoiskoulutusta.

Raja- ja merivartiokoulun opintokokonaisuuteen voi sisältyä muussa oppilaitoksessa annettavaa opetusta. Rajavartijan peruskoulutukseen kuuluva työharjoittelu suoritetaan rajavartiolaitoksen hallintoyksikössä.

Rajavartiolaitoksen toimialaan liittyvää opetusta voidaan antaa myös muulle kuin rajavartiolaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle.

40 §

Raja- ja merivartiokoulun johtosääntö

Raja- ja merivartiokoulun johtosäännössä määrätään tarkemmin:

- 1) raja- ja merivartiokoulun tehtävistä ja kokoonpanosta;
- 2) opetuksen johtamisesta ja ohjaamisesta;
- 3) opetusmuodoista;
- 4) opintosuoritusten arvostelun perusteista;
- 5) perus-, jatko- ja täydennyskursien tavoitteista ja opintojen laajuudesta;

6) oppilaan ja opiskelijan asemaa koskevista asioista.

41 §

Opetus- ja tutkintokielet

Raja- ja merivartiokoulun opetus- ja tutkintokieli on suomi tai ruotsi. Raja- ja merivartiokoulu voi päättää muunkin kielen käyttämisestä opetuksessa ja opintosuorituksissa.

42 §

Koulutuksen tavoitteet

Rajavartijan peruskurssin tavoitteena on, että oppilas saa valmiudet rajavartijan ja merivartijan tehtävien hoitamiseen ja että hän hallitsee rajavartiomiehen toimivaltuuksia koskevat säännökset ja määräykset sekä että hänellä on virassa vaadittava kielitaito. Rajavartijan jatkokurssin tavoitteena on, että opiskelija saa valmiudet ylirajavartijan ja ylimerivartijan tehtäviin ja että hän hallitsee työnjohtotehtävissä vaadittavat tiedot ja taidot.

Vartioupseerikurssin tavoitteena on, että opiskelija saa valmiudet työyksikön johtamiseen ja kouluttamiseen sekä hallinnollisiin tehtäviin. Opistoupseerin jatkokurssin tavoitteena on, että opiskelija saa valmiudet aluetason johtotehtäviin ja esikunnan toimistoupseerin tehtäviin.

Raja- ja merivartiokoulussa upseereille annettavan rajavartiokoulun opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle syvälliset tiedot rajavartiolaitoksessa upseerille kuuluvissa rajaturvallisuusalan tehtävissä ja hallinnollisissa tehtävissä sekä laillisuusvalvontaan, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen sekä rikosten ennalta estämiseen samoin kuin niiden tutkimiseen ja syytteen saattamiseen liittyvissä tehtävissä.

43 §

Koulutukseen valitseminen

Raja- ja merivartiokoulu valitsee oppilaat

ja opiskelijat tässä asetuksessa säädettyjen sekä rajavartiolaitoksen esikunnan tarkemmin asettamien valintaperusteiden mukaisesti. Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoista säädetään erikseen.

Rajavartijan peruskurssille voidaan hyväksyä valintakokeen läpäissyt henkilö, jolla peruskurssin suorittamista lukuun ottamatta on kelpoisuus nuoremmaksi rajavartijaksi. Rajavartijan jatkokurssille voidaan hyväksyä täydennyskurssin suorittanut rajavartija tai merivartija, jolla kurssin suorittamista lukuun ottamatta on kelpoisuus ylirajavartijaksi tai ylimerivartijaksi. Vartioupseerikurssille voidaan hyväksyä rajavartijan jatkokurssin suorittanut ylirajavartija tai ylimerivartija.

Muulle kurssille voidaan hyväksyä opiskelijaksi henkilö, joka täyttää rajavartiolaitoksen asianomaiselle kurssille asettamat pääsyaatimukset.

44 §

Oppilaan muut tehtävät

Oppilaan on raja- ja merivartiokoulun johtajan määräyksestä suoritettava koulutukseen liittyvinä harjoituksina rajavartiomiehelle kuuluvia tehtäviä hallintoyksiköissä.

Rajavartiolaitoksen esikunta voi määrätä riittävän koulutuksen saaneen oppilaan suorittamaan myös muita tehtäviä kuin koulutukseen liittyviä harjoituksia, jos se on tarpeen rajavartiolaitoksen toimialaan kuuluvien vakavien erityistilanteiden hoitamiseksi.

Oppilaalle 1 momentissa säädettyissä tehtävissä kuuluvista rajavartiomiehen toimivaltuuksista säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 15 §:ssä. Oppilaan toimivaltuuksista 2 momentissa säädettyissä tehtävissä säädetään rajavartiolain 35 §:n 2 momentissa.

45 §

Opiskeluaika ja opintojen siirtäminen

Opinnot on suoritettava opetussuunnitelmassa määritellyssä enimmäisajassa.

Raja- ja merivartiokoulu voi hakemuksesta siirtää opiskeluoikeutta tai keskeyttää opis-

kelun enintään kahden vuoden määräajaksi. Raja- ja merivartiokoulu voi omasta aloitteestaan keskeyttää opiskelun kerrallaan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos oppilas tai opiskelija ei kykene suorittamaan opintojaan hyväksytysti opetussuunnitelman mukaisesti pitkäaikaisen sairauden tai muun painavan syyn vuoksi.

Aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneenä, ei lasketa opintojen enimmäisaikaan.

46 §

Arvostelumenettely

Opintosuoritukset arvostellaan raja- ja merivartiokoulun johtosäännössä yksilöityjen arvosteluperusteiden mukaisesti.

Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus saada tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta häneen.

Muutoksenhausta opintosuoritusten arviointia ja aikaisempien taikka muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista koskevaan raja- ja merivartiokoulun johtajan päätökseen säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetussa laissa.

47 §

Vaitiolovelvollisuus ja tietojen hyväksikäyttökielto

Raja- ja merivartiokoulussa opiskelevan vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen hyväksikäyttökiellosta on voimassa, mitä rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 17 §:ssä säädetään.

10 luku

Erinäiset säännökset

48 §

Rajavartiomieheltä vaadittava koulutus

Rajavartiomieheksi voidaan määrätä rajavartiolaitoksen virkamies, joka hallitsee rajavartijan peruskurssiin sisältyvän rajavartiomiehen toimivaltuuksia koskevan oppimäärän

ja jolla on rajavartiomieheltä vaadittava kielitaito.

49 §

Tutkinnanjohtajalta vaadittava koulutus

Rajavartiolain 46 §:ssä tarkoitettu tutkinnanjohtajan koulutus käsittää opistoupseerin tutkinnon tai soveltuvan korkeakoulututkinnon ja lisäksi rajavartiolaitoksessa annettavan tutkinnanjohtajan koulutuksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja soveltuvia korkeakoulututkintoja ovat upseerin alempi korkeakoulututkinto, upseerin ylempi korkeakoulututkinto sekä Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettut poliisin korkeakoulututkinnot. Soveltuvia korkeakoulututkintoja ovat myös oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja poliisialan maisterin tutkinto, joiden suorittaneelta ei edellytetä rajavartiolaitoksessa annettavan tutkinnanjohtajan koulutuksen suorittamista.

50 §

Kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset rajavartiolaitoksessa

Kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista niiden virkojen osalta, joissa säädettyä kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto, säädetään julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:ssä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun rajavartiomiehen kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena on kaksikielisessä viranomaisessa viranomaisen virka-alueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun rajavartiomiehen kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena on yksikielisessä viranomaisessa viranomaisen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito.

Rajavartiolaitoksessa noudatetaan soveltuvien osin mitä upseerien suomen ja ruotsin

kielen taitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (9/2004) säädetään. Kun kaksikielisessä viranomaisessa täytetään virkaa, on kiinnitettävä huomiota siihen, että suomen ja ruotsin kielen käyttämistä edellyttävät virkatehtävät voidaan jakaa asianomaista kieltä taitavien henkilöiden suoritettaviksi. Ahvenanmaalla vaadittavasta kielitaidosta säädetään erikseen.

51 §

Sotilasvirassa palvelevan virkamiehen ja rajavartiomiehen fyysinen suorituskyky

Sotilasvirassa palvelevan rajavartiolaitoksen virkamiehen samoin kuin rajavartiomiehen fyysinen suorituskyky arvioidaan testien ja lääkärintarkastuksen perusteella. Jos virkamiehen fyysinen suorituskyky ei vastaa hänen tehtävänsä asettamia vaatimuksia, hänelle voidaan laatia ohjelma suorituskyvyn kohottamiseksi. Virkamies, jonka fyysinen suorituskyky ei vastaa hänen tehtävänsä vaatimuksia, voidaan siirtää fyysisesti vähemmän vaativiin tehtäviin, jos se on välttämätöntä työturvallisuudesta huolehtimiseksi tai rajavartiolaitoksen tehtävien suorittamisen varmistamiseksi.

Fyysisen suorituskyvyn arvioimisesta ja siihen liittyvistä testeistä ja luokittelusta sekä kussakin tehtävässä vaadittavasta fyysisestä suorituskyvystä määrää rajavartiolaitoksen päällikkö rajavartiolaitoksen ylilääkäriä kuulutaan.

52 §

Virkamerkki

Rajavartiomiehen on pidettävä rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 24 §:ssä tarkoitettu virkamerkki mukana virkatehtävää suoritettaessa. Virkamerkki on tarvittaessa ja myös vaadittaessa esitettävä, jos se on virkatehtävää vaarantamatta mahdollista.

53 §

Tilanneorganisaation käyttö

Tilanneorganisaation käyttöönottamisesta

vartiostoissa päättää komentaja tai vartioston päivyttämään määrätty valmiuspäivyttäjät.

Tilanneorganisaatiossa toimiva yleisjohtaja on käynnissä olevan tilanteen hallinnasta kokonaisvastuussa oleva rajavartiomies. Yleisjohtaja arvioi johdettavakseen osoitetun tehtävän kiireellisyyden ja vaarallisuuden, nimeää kenttäjohtajan, määrää alueelleen sijoitetun rajavartiolaitoksen henkilöstön tilapäisistä johtosuhteista, huolehtii viranomaisen välisestä yhteistyöstä rajavartiolaitoksen osalta, antaa yleiset periaatteet toimintalinjoista ja voimakeinojen käytöstä sekä huolehtii siitä, että tehtävän suorittajilla on työturvallisuuden edellyttämät tarpeelliset käytettävissä olevat tiedot ja voimavarat.

Tilanneorganisaatiossa yleisjohtajan alaisuudessa toimiva kenttäjohtaja on käynnissä olevan tilanteen taktisesta suunnittelusta ja johtamisesta vastuussa oleva rajavartiomies. Kenttäjohtaja vastaa alaisensa tilanneorganisaation tarkoituksenmukaisesta muodostamisesta ja johtamisesta, vastaa tilanteen edellyttämien voimankäytön ohjeiden ja -määräysten antamisesta, huolehtii viranomaisen välisestä taktisesta yhteistyöstä sekä huolehtii siitä, että hänen alaisensa tehtävän suorittajilla on työturvallisuuden edellyttämät tarpeelliset käytettävissä olevat tiedot ja voimavarat.

54 §

Rajavyöhykeluvan hakeminen ja rajavyöhykeilmoituksen tekeminen

Rajavyöhykelupaa hakevan on esitettävä selvitys henkilöllisyydestään, yhteystiedoistaan ja rajavyöhykeluvan antamisen edellytysten täyttymisestä. Selvitykseen voi sisältyä tarvittavat tiedot:

1) rajavyöhykkeellä suoritettavaksi suunnitelluista toimenpiteistä ja niiden ajankohdasta sekä alueesta, jossa toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa;

2) toimenpiteiden toteuttamisen mahdollisesti edellyttämästä muun viranomaisen tai muun tahon antamasta luvasta tai hyväksynnästä;

3) ampuma-aseista, ampumatarvikkeista, räjähdysaineista ja jousitoimisista aseista;

4) pääasiallisesta syystä oleskeluun tai toimenpiteiden suorittamiseen rajavyyhykkeellä.

Sisäasiainministeriö vahvistaa tarvittaessa rajavyyhykelupaa haettaessa ja lupaa annettaessa sekä rajavyyhykeilmoitusta tehtäessä käytettävien lomakkeiden kaavat.

55 §

Terveydenhuolto rajavartiolaitoksessa

Työterveyshuollon järjestämisestä rajavartiolaitoksessa säädetään työterveyshuoltolaissa (1383/2001). Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuusta säädetään terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987).

56 §

Sisärajatarkastusten palauttamiseen liittyvät ilmoitukset

Rajavartiolaitoksen esikunta huolehtii sisärajatarkastusten palauttamista koskevien ilmoitusten toimittamisesta Euroopan unionin toimielimille, Euroopan unionin jäsenvaltioille ja vapaan liikkuvuuden alueeseen liittyneille muille valtioille. Ilmoitukset on toimitettava viipymättä.

57 §

Pelastuspalkkion jakaminen

Rajavartiolaitolin 76 §:ssä tarkoitettua pelastuspalkkiosta luopumisesta sekä pelastuspalkkion jakamisesta päättää rajavartiolaitoksen päällikkö.

Jollei pelastuspalkkiosta luovuta, jaetaan meripelastustyön aiheuttamien lisäkustannusten kattamisen jälkeen jäävästä palkkion osasta yksi viidesosa aluksella meripelastustyön aikana palvelleille virkamiehille sekä asevelvollisuuslain (452/1950) ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) nojalla palvelleille henkilöille.

Palkkio jaetaan ensisijaisesti henkilöiden suorittamien toimenpiteiden vaatavuuden ja vaikuttavuuden mukaisessa suhteessa.

58 §

Kiinniottamista koskevan asian kirjaaminen

Rajavartiolaitolin 36 §:n 2 momentin, 37 §:n ja 71 §:n 2 momentin nojalla kiinniotetusta henkilöstä kirjataan henkilö- tai muut tunnistetiedot, tiedot kiinniottoon johtaneesta toimenpiteestä, tiedot turvallisuustarkastuksesta, tiedot kiinniotetun kuljettamisesta sekä tiedot kiinniottoajasta ja -paikasta sekä kiinnioton päättymisestä.

59 §

Haltuun otetun omaisuuden kirjaaminen

Rajavartiolaitolin 28, 59, 66 ja 69 §:ssä tarkoitettua omaisuuden haltuun ottamisesta kirjataan haltuunoton peruste sekä tiedot omaisuuden takaisin luovuttamisesta.

60 §

Henkilöntarkastusta koskevan toimenpiteen kirjaaminen

Rajavartiolaitolin 19 §:ssä ja 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöntarkastuksesta laaditaan rajavartiolaitoksen esikunnan vahvistaman mallin mukainen pöytäkirja.

61 §

Voimankäyttö- ja suojavälineet

Valtio varustaa rajavartiomiehen hänen tehtävänsä edellyttämällä voimankäyttö- ja suojavälineillä. Rajavartiomies saa käyttää ainoastaan sellaisia voimankäyttövälineitä, jotka on hyväksytty rajavartiolaitoksessa käytettäväksi ja joiden turvalliseen käyttöön hän on saanut koulutuksen.

62 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

63 §

Siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä tässä asetuksessa säädetään kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista rajavartiolaitoksen virkamies säilyttää kelpoisuutensa toimia siinä virassa, johon hän on nimitettyä tämän asetuksen voimaan tullessa, sekä muihin rajavartiolaitoksen virkoihin, joiden kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset ovat samat kuin sen viran, johon virkamies on nimitettyä tämän asetuksen voimaan tullessa. Sama koskee

tämän asetuksen voimaan tullessa virkasuhteeseen määräajaksi nimitettyjen kelpoisuutta määräajan loppuun saakka.

Kielitaitoa koskevien kelpoisuusvaatimusten estämättä voidaan kuitenkin rajavartiolaitoksen virkamies, joka tämän asetuksen voimaantullessa oli rajavartiomies, määrätä rajavartiomieheksi sen rajavartioviranomaisen toimialueelle, jossa hän tämän asetuksen voimaantullessa palveli rajavartiomiehenä. Hänet voidaan myös siirtää rajavartiomieheksi sellaiselle rajavartioviranomaisen toimialueelle, jossa rajavartiomiehen kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset ovat samat tai alhaisemmat kuin sillä toimialueella, jossa hän toimi ennen siirtoa.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Ylitarkastaja Timo Riissanen

N:o 652

Valtioneuvoston asetus**rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 15 päivänä heinäkuuta annetun rajavartiolaitain (578/2005) 12 §:n 2 momentin sekä 84 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan nojalla:

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *huivialuksella* yksityisessä käytössä olevaa alusta, jota käytetään paikasta toiseen siirtymiseen muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa;

2) *kalastusaluksella* alusta, jota käytetään kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaan kalastamiseen;

3) *lastialuksella* alusta, jota käytetään kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaan lastin kuljettamiseen;

4) *pienkoneella* yksimoottorista ilma-alusta, jonka lentoonlähtömassa on enintään 2 000 kilogrammaa;

5) *Schengenin säännöstiöllä* Amsterdamin sopimuksella 1 päivänä toukokuuta 1999 osaksi Euroopan unionin säännöstöä otettua kokonaisuutta, joka koostuu vuoden 1985

Schengenin sopimuksesta, vuoden 1990 Schengenin yleissopimuksesta, jäsenvaltioiden liittymissopimuksista sekä Schengenin toimeenpanevan komitean päätöksistä ja julistuksista, sekä tähän säännöstöön perustuvia myöhemmin annettuja säädöksiä;

6) *ulkorajalla* Schengenin säännöstössä tarkoitettua ulkorajaa;

7) *rajanylityspaikalla* jäljempänä tässä asetuksessa mainittua satamaa, rautatieasemaa, lentoasemaa taikka muuta paikkaa tai aluetta, joka on osoitettu rajatarkastusten toimittamiseen, ja jonka kautta ulkorajan ylittäminen tapahtuu;

8) *kansainvälisellä rajanylityspaikalla* kansainväliselle matkustajaliikenteelle tarkoitettua rajanylityspaikkaa;

9) *tilapäisellä rajanylityspaikalla* Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 66/1994) tarkoitettua ra-

janylityspaikkaa, joka on käytettävissä vain erityisten rajan ylittävän henkilön kansalaisuutta, asuinpaikkaa, matkan tarkoitusta, matkustamistapaa tai matkustajan mukana kuljettavia tavaroita koskevien edellytysten täytyessä.

2 §

Rajanylityspaikan merkitseminen

Rajanylityspaikka osoitetaan selvästi haavaivattavilla merkinnöillä sen mukaan kuin sisäasiainministeriö tarkemmin määrää.

Kansainvälisten sopimusten edellyttämistä merkinnöistä säädetään erikseen.

3 §

Rajanylityspaikan aukioloaika

Kansainvälinen rajanylityspaikka on avoina jatkuvasti, jollei vieraan valtion kanssa ole aukioloajan rajoittamisesta toisin sovittu. Tilapäinen rajanylityspaikka on avoina sen mukaan kuin rajavartiolaitos tullin kanssa asiasta ensin sovittuaan tarkemmin määrää.

4 §

Rajanylityslupa

Rajavartiolain (578/2005) 13 §:ssä tarkoitettujen rajanylitysluvan antaa alueellinen rajavartioviranomainen. Lupaa haetaan kirjallisesti. Hakemuksesta tulee käydä ilmi:

1) maahan tulevan tai maasta lähtevän henkilön henkilö-, kansalaisuus-, osoite- ja yhteystiedot sekä syntymäaika;

2) aluksen ja ilma-aluksen osalta kansalaisuus, nimi, rekisteritunnus ja radiokutsu;

3) maahantuloaika ja -paikka tai maastalähtöaika ja -paikka;

4) maahantulon tai maastalähdön tarkoitus.

Rajavartiolaitos voi erityisestä syystä antaa vapautuksia hakemuksessa 1 momentissa edellytettävien tietojen antamisesta.

5 §

Rajanylityspaikat Suomen ja Venäjän välisellä maarajalla

Kansainvälisiä rajanylityspaikkoja Suomen ja Venäjän välisellä maarajalla ovat Imatra, Niirala, Nuijamaa, Rajajooseppi, Salla, Vaalimaa, Vainikkala ja Vartius. Kansainvälinen rajanylityspaikka yksinomaan raideliikenteelle on Vainikkala sekä Kouvolan rautatieasema.

Tilapäisiä rajanylityspaikkoja ovat Haapovaara, Inari, Karikangas, Karttimo, Kivipuro, Kokkojärvi, Kurvinen, Kuusamo, Leminahonkamo, Parikkala, Puitsi, Rajakangas, Ruhovaara, Uukuniemi, Valkeavaara ja Virtaniemi.

6 §

Kansainväliset rajanylityspaikat lentoliikenteessä

Kansainvälisiä rajanylityspaikkoja lentoliikenteessä ovat Enontekiön, Helsinki-Malmin, Helsinki-Vantaan, Ivalon, Joensuun, Jyväskylän, Kajaanin, Kemi-Tornion, Kittilän, Kruunupyyn, Kuopion, Kuusamon, Lappeenrannan, Maarianhaminan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rovaniemen, Savonlinnan, Tampere-Pirkkalan, Turun, Vaasan ja Varkauden lentoasemat.

Helsinki-Hernesaari on yksinomaan helikoptereille tarkoitettu kansainvälinen rajanylityspaikka.

Hangon, Kotkan, Maarianhaminan, Porkkalan ja Suomenlinnan merivartioasemat ovat yksinomaan vedestä lähteville ja veteen saapuville lentokoneille tarkoitettuja kansainvälisiä rajanylityspaikkoja.

7 §

Pienkoneita koskevat poikkeukset

Pienkoneet voivat Suomen ja muun sisärajatarkastukset Schengenin yleissopimuksen mukaisesti lakkauttaneen valtion välillä lii-

kennöidessään hyväksytyt lentosuunnitelman mukaisesti käyttää mitä tahansa lentoonlähtö- tai laskupaikkaa edellyttäen, että koneen maahantulosta ja maastalähdöstä toimitetaan rajatarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle matkustaja- ja miehistöluettelotiedot sekä lentosuunnitelma ja siihen liittyvä maahantulo- tai maastalähtöilmoitus siten, että pienkoneen rajatarkastus voidaan tarvittaessa hyvin suorittaa.

8 §

Ulkorajan ylittäminen merialueen kautta

Merialueen kautta maahan tulevan, Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) tarkoitetun sisäisten aluevesien ulkorajan ylittävän aluksen on kuljettava lyhintä julkista kulkuväylää käyttäen rajanylityspaikkaan rajatarkastuksen suorittamista varten. Merialueen kautta maasta lähtevän aluksen on käytävä rajanylityspaikalla rajatarkastuksen suorittamista varten ja kuljettava sen jälkeen lyhintä julkista kulkuväylää käyttäen sisäisten aluevesien ulkorajan yli.

Edellä 1 momentista poiketen:

1) Suomesta lähtenyt huvialus ja kalastusalus, jotka liikkuvat Suomen aluevesirajan ulkopuolella käymättä muun valtion satamassa, voivat tulla maahan ja lähteä maasta käyttämättä julkista kulkuväylää ja käymättä rajanylityspaikalla sekä ilman, että niihin muutoin kuin satunnaisesti kohdistetaan rajatarkastustoimenpiteitä;

2) Suomen ja muun sisäraajatarkastukset Schengenin yleissopimuksen mukaisesti lakkauttaneen valtion väliseen säännölliseen, julkista kulkuväylää käyttävään matkustajaliikenteeseen ei kohdisteta rajatarkastustoimenpiteitä;

3) muusta sisäraajatarkastukset Schengenin yleissopimuksen mukaisesti lakkauttaneesta valtiosta Suomeen saapuva tai sellaiseen valtioon lähtevä huvialus ja kalastusalus voivat tulla maahan ja lähteä maasta käymättä rajanylityspaikalla ja ilman, että niihin muutoin kuin satunnaisesti kohdistetaan rajatarkastustoimenpiteitä, jos ne sisäisten aluevesi-

en ulkorajan ylittäessään käyttävät julkista kulkuväylää.

9 §

Kansainväliset rajanylityspaikat vesiliikenteessä

Kansainvälisiä rajanylityspaikkoja vesiliikenteessä ovat Eckerön, Färjsundetin, Haminan, Hangon, Haukiputaan, Helsingin, Inkoon, Kalajoen, Kaskisten, Kemin, Kemiön, Kirkkonummen, Kokkolan, Kotkan, Kristiinankaupungin, Lappeenrannan, Loviisan, Långnäsän, Maarianhaminan, Merikarvian, Naantalın, Nuijamaan, Olkiluodon, Oulun, Paraisten, Pernajan, Pietarsaaren, Pohjan, Porin, Porvoon, Raahen, Rauman, Salon, Siipoon, Taalintehtaan, Tammisaaren, Tornion, Turun, Uudenkaupungin ja Vaasan satamat.

Kansainvälisiä rajanylityspaikkoja huvialuksille ovat Bågaskärin, Enskärin, Gloscholmenin, Haapasaaren, Hangon, Hiittisten, Jussarön, Kalajoen, Kokkolan, Kotkan, Kummelgrundin, Kökarin, Maarianhaminan, Nauvon, Orregrundin, Pirttisaaren, Porin, Porkkalan, Raahen, Rauman, Storklubbin, Suomenlinnan, Susiluodon, Valassaarten, Vallgrundin ja Virpiniemen merivartioasemat, Santio sekä Kaskisten, Kemin, Nuijamaan, Pietarsaaren ja Uudenkaupungin satamat.

10 §

Kansainväliset sopimukset

Rajan ylittämisestä noudatetaan tässä asetuksessa säädetyn lisäksi Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten määräyksiä.

11 §

Rajatarkastustehtävien jakaminen

Poliisi huolehtii matkustajalentoliikenteen rajatarkastuksista Hallin, Jyväskylän, Kauhavan, Kuopion, Mikkelin, Savonlinnan, Tam-

pere-Pirkkalan, Utin ja Varkauden lentoasemilla. Tullilaitos huolehtii kalastus- ja las-tialusten rajatarkastuksista satamissa sekä pienkoneiden rajatarkastuksista Jyväskylän, Kuopion, Mikkelin, Savonlinnan, Tampere-Pirkkalan ja Varkauden lentoasemilla. Raja-vartiolaitos huolehtii rajatarkastuksista muilla 5, 6 ja 9 §:ssä mainituilla rajanylityspaikoilla.

Sen estämättä, mitä edellä tässä asetuksessa säädetään, rajavartiolaitoksen, poliisin ja tullin kesken voidaan sopia tilapäisistä poikkeuksista rajatarkastusvastuussa.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Tällä asetuksella kumotaan passintarkastuspaikoista 27 päivänä toukokuuta 1992 annettu asetus (461/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja passintarkastajista 29 päivänä joulukuuta 1994 annettu asetus (1532/1994).

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 653

Valtioneuvoston asetus**rajavyöhykkeestä ja rajavyöhykkeen takarajasta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun rajavartiolain (578/2005) 49 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Rajavyöhykkeenä on valtakunnan rajan rajaviivan ja tässä asetuksessa säädetyn rajavyöhykkeen takarajan välinen alue.

misesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta tehdyssä sopimuksessa (SopS 54/1998) mainittua rajamerkkiä.

2 §

Tässä asetuksessa käytetyillä paikannimillä, maastokohtien nimillä ja karttapisteillä tarkoitetaan Maanmittauslaitoksen julkaiseman, tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevan maastokarttasarjan, mittakaavaltaan 1:50 000, nimikkeistöä ja karttapisteitä.

Rajamerkillä tarkoitetaan Suomen ja Neuvostoliiton välillä 23 päivänä kesäkuuta 1960 allekirjoitetussa sopimuksessa Suomen ja Neuvostoliiton välisellä valtakunnan rajalla noudatettavasta järjestyksestä ja rajatapahumain selvittämisjärjestyksestä (SopS 32/1960) ja rajajärjestyssopimuksen muutta-

3 §

Rajavyöhykkeen takaraja merkitään maanomistajan suostumuksella maastoon maalamalla takarajalla oleviin puihin keltainen rengas tai kiinnittämällä niiden ympärille keltaisesta muovinauhasta rengas taikka pysyttämällä keltaiseksi maalattuja viittoja.

Vesialueella rajavyöhykkeen takaraja merkitään joko keltaisilla viitoilla tai keltaisilla poijuilla. Laajoilla vesistöillä voidaan takarajan kulku merkitä rannalle takarajan suuntaan osoittavilla linjataulupareilla.

Teiden, polkujen ja muiden kulku-urien kohdalla sekä tarpeen vaatiessa muuallakin takaraja merkitään erityisillä kieltotauluilla.

4 §

Rajavyöhykkeen takaraja kulkee tässä asetuksessa mainittujen kiintopisteiden kautta siten kuin se on maastoon merkitty. Takarajan kulkua kuvaamaan käytetyt järvet, joet, purot, tiet, polut ja muut kulkureitit eivät kuulu rajavyöhykkeeseen, ellei tässä asetuksessa niin erikseen säädetä.

5 §

Jos kiinteistön käyttötarkoitus tai muu syy huomattavasti vaikeuttaa rajavyöhykkeen takarajan riittävää merkitsemistä maastoon tässä asetuksessa lueteltujen kiintopisteiden ja maastokohtien mukaisesti, voidaan takaraja merkitä asianomaisen rajavartiolaitoksen hallintoyksikön komentajan päätöksellä vähäisessä määrin niistä poikkeavasti, kuitenkin sillä edellytyksellä, ettei rajavyöhyke tällaisen takarajan merkitsemisen johdosta laajene.

6 §

Rajavyöhykkeen takaraja kulkee karttapisteiden ja maastokohtien kautta seuraavasti:

1. Kotkan kaupunki ja Haminan kaupunki

Suomen sekä Venäjän välisen valtakunnan rajan Suomenlahdella oleva päätepiste, jonka koordinaatit ovat: leveys $60^{\circ}12.02$, pituus $27^{\circ}17.82$, mainitusta päätepiesteestä kohtisuorasti 4 000 metrin etäisyydellä Suomen alueella oleva piste, jonka koordinaatit ovat: leveys $60^{\circ}14.1$, pituus $27^{\circ}16.7$, — piste, jonka koordinaatit ovat: leveys $60^{\circ}15.3$, pituus $27^{\circ}25.1$, — Reiskerin kaakkoisranta — Lumiluoto.

2. Virolahden kunta

Lumiluoto — Ulkoluoto — Parrion luoteisranta — Vanhasaaren luoteiskärki — piste rajamerkistä VI/5 100 metriä länteen —

Rääntiön länsikärki — Halsholmin länsiranta — Kivikkoluoto — Hiekkasaaren eteläkärki — Kiiskijärven silta — tie 14754 Reinikkalaan — tie Heinsuonpellolle — rajanylityspaikan alue pl. — piste Virolahden ja Miehikkälän kuntien rajalla 700 metriä valtakunnan rajasta.

3. Miehikkälän kunta

Piste Virolahden ja Miehikkälän kuntien rajalla 700 metriä valtakunnan rajasta — kärkytie Kolminkannankangas — Urpalanjoki — metsäautotie Rainionkangas — metsäautotie Letkonkangas — Urpalanjoki — Nurmelaanjärvi.

4. Ylämaan kunta

Salajärven silta 800 metriä valtakunnan rajasta — Kotilammen länsiranta — piste tien 14778 mutkassa 620 metriä valtakunnan rajasta — Haukkavuorentie — piste tiellä 14779 Ylä- ja Ala-Sammalisen välissä — Luotosentie — Luotosen luoteisranta — Valkjärven luoteisranta — Uutela — Hangasvuori — Riepäs — Höytiönjärven koillisranta — piste Ylämaan kunnan ja Lappeenrannan kaupungin rajalla 1 180 metriä valtakunnan rajasta.

5. Lappeenrannan kaupunki

Piste Ylämaan kunnan ja Lappeenrannan kaupungin rajalla 1 180 metriä valtakunnan rajasta — Hiiri — Vainikkalan rajavartioasema — Ojalampi — piste Rakkolanjoella 800 metriä valtakunnan rajasta — Alatalo — Pekkalanrinteenmäen länsireunaa — Kolari — Kolarista tielle 3902 johtava tie — tie 3902 — rajanylityspaikan alue pl. — Nuijamaan kirkonkylä — Kirsiniemen eteläkärki — Myräjärven pohjoisranta — piste tiellä

14839 valtakunnan rajasta 500 metriä — Holmoimäen länsireuna.

6. Joutsenon kaupunki

Kulmala — niemi Suokumaanjärven etelärannalla 1 150 metriä valtakunnan rajasta — Mustalampi — Rajaharjun tienristeys — Holmanjoki Joutsenon kaupungin ja Imatran kaupungin rajalla.

7. Imatran kaupunki

Holmanjoki Joutsenon kaupungin ja Imatran kaupungin rajalla — piste Kiurulan tiellä 600 metriä valtakunnan rajasta — rajanylityspaikan alue pl. — maantie Räikkölään — piste Vuoksen länsirannalla 700 metriä valtakunnan rajasta — Pelkolan tuontipuutermiini — Imatran tulli- ja raja-asema — Pelkolan rajavartioasema — tien 14874 risteys Karhusuolla — Mustalampi — Notkola — piste Varpaanlahden koillisrannalla 500 metriä valtakunnan rajasta.

8. Ruokolahden kunta

Piste Varpaanlahden koillisrannalla 500 metriä valtakunnan rajasta — Uutela — tie Mäntylään — piste Helisevänjoella 500 metriä valtakunnan rajasta.

9. Rautjärven kunta

Piste Helisevänjoella 500 metriä valtakunnan rajasta — Oritlammen eteläranta — piste Hiijärven lounaisrannalla 950 metriä valtakunnan rajasta — Suurisaaren pohjoisranta — piste Hiijärven koillisrannalla 400 metriä valtakunnan rajasta — Uutela — piste Variksenkylän tiellä 300 metriä valtakunnan rajasta — piste Pitkäjärven etelärannalla 400 metriä

valtakunnan rajasta — Pitkäjärven ranta — piste Pitkäjärven pohjoisrannalla 200 metriä valtakunnan rajasta — Myllysuon lounaiskulma — Kaukosenmäki — teiden 14922 ja 14930 risteys — piste Kokkolanojen rannalla 400 metriä valtakunnan rajasta — Petritsanvaara.

10. Parikkalan kunta

Peltola — Sinkkosennurkka — Joukionsalmi — Kukkarolahden pohjoisranta — piste Kukkarolahden itärannalla 500 metriä valtakunnan rajasta — Pyörlampi — tie 4012/14937 — itäisimmän Saarilammin länsireuna — piste 200 metriä rajamerkistä II/77 luoteeseen — Piitsoron pellon luoteisin kulma (karttasana 1:20 000 mittakaavan kartasta) — piste Tyrjänjärven lounaisrannalla 500 metriä valtakunnan rajasta — Tyrjänjärven ranta — piste Tyrjänjärven pohjoisrannalla 750 metriä valtakunnan rajasta — Haisuunvuoren länsipuoli — Tyrjä-Saari tie — Tyrämäen länsipuoli — Ylä-Tyrjän länsiranta — Myllyjoen suu — Kurkelanjärven luoteisranta — Soikulanlammen länsiranta — Joutsenlammen eteläranta — Joutsenlammen eteläkärki — Munalammen luoteispää — Matriin johtavaa tietä seuraten Nirkonniemeen — piste Korpjärven länsirannalla 600 metriä valtakunnan rajasta — rantaviivaa järven pohjoisrantaan piste 500 metriä valtakunnan rajasta — Riihilammen itäpää — Uukuniemen tulli- ja raja-asema — rajanylityspaikan alue pl. — Paakalahden Herniemi — piste Pyhäjärven rannassa 700 metriä rajamerkistä II/125 luoteeseen — rantaviivaa — Hevoskallio — Kartunranta — Eevanniemi — Viklansaari — Hietasaari — Louhisaari — lääninraja.

11. Kiteen kaupunki

Lääninraja — Maironniemi — Sorronlahti

— tie Sorronlahteen — tie Närsäkkälän rajavartioasemalle — Pekkala — tie Pekkalaan — tie Paasuun — Vaitjärven pohjoisranta — Ilvesvaaran kaakkoispuoli — tie Lamakkaan — Lamakka Herrunsuo — Längänsuo (mukaan lukien) — Ojantaus — Sikasalonsuo (mukaan lukien) — Laskahonmaa — tie Kesämaahan — Kesämaa — Kiermi (mukaan lukien) — Kyrönlahti (mukaan lukien) — Kyrönlahden luoteispuoli — Kamarahkonkangas — tie Kontturiin — Kontturi — Tarkkosenkangas — Koivensalonkorpi — Hyttilampi — Välivaara tien pää — Porento — Iso Riihilammen kaakkoisranta — Saunakangas — piste kunnanrajalla Katihtapurossa 750 metriä rajamerkistä III/39 länteen.

12. Tohmajärven kunta

Piste kunnanrajalla Katihtapurossa 750 metriä rajamerkistä III/39 länteen — Vonganlammen eteläranta — Kuikkasuo — piste Rämeejärven rannalla 800 metriä rajamerkistä III/49 luoteeseen — Perä-Muskosta Rämeejärvelle johtava tie — Perä-Muskoon johtavaa tietä seuraten 350 metriä — Lammassaari (mukaan lukien) — Noittaa — Jylmäkkö — Kivisuo — Niiralan tulli- ja raja-asema — Alasuo — tie Alasuolle — Alasuon ja Värtslilän tien risteys — Räykynvaara — Sääperin kaakkoisranta — Kunnas — Onkilampi pohjoisranta — piste Ryösiönjoessa 1150 metriä rajamerkistä III/83 pohjoiseen — Hepovaaran luoteispää — Jouhtenuksen pohjoisranta — piste niemenkärjessä 850 metriä valtakunnan rajasta — Kaitalampi (mukaan lukien) — piste kunnanrajalla 500 metriä valtakunnan rajasta.

13. Joensuun kaupunki

Piste kunnanrajalla 500 metriä valtakunnan rajasta — Honkavaara — Saarivaara — piste

Kanajärven rannalla 1 000 metriä valtakunnan rajasta — Niinikkoselkä — Jyrinsuo — Saaroisienselkä — tie Mustikkavaaraan — tie Kanunkankaalle — Tsiikonlampi — Tsiikonlammen pohjoiskärki — Varpuvaaraan johtavan tien ja sähkölinjan risteys, piste 440 metriä valtakunnan rajasta — Ruhovaaran tie — Nuorikonvaaraan johtava metsäautotie — Nuorikonvaaran koillispuoli, polun ja tien risteys, piste 1 200 metriä valtakunnan rajasta — Ahvenlampi (mukaan lukien) — kunnanrajan ja Kämppekankaalle johtavan tien risteys.

14. Ilomantsin kunta

Kunnanrajan ja Kämppekankaalle johtavan tien risteys — kunnanrajaa Turveahonsuolle — Turveahonsuon länsireunaa pohjoiseen Leppäkankaalle johtava tie — Leppäkangas — Syrjänlammen itäranta — Syrjänvaara — Syrjänvaaralle johtava tie — Jyrkilänvaara — Mutalahden lakkautetulle rajavartioasemalle johtava tie — Matosaaren itäpuoli — Mustatsaaret — Mustatsaaret luoteiskulma (mukaan lukien) — Putsiniemi (mukaan lukien) — Suursaari (mukaan lukien) — Tervansaari piste 151.7 (mukaan lukien) — Simolampien kannas — Kivilahdenkangas — Mäntyniemi (mukaan lukien) — Rantala — Lemipuro — Verkkosalmi — Kontiovaara — Haapovaaraan johtava tie — Lamanaho — Rahelampi — Ilomantsinlampi — Koitajoelle johtava tie — Lehtosaari (mukaan lukien) — Kangaslammelle johtavaa tietä seuraten — Konnukankangas — Kalliovaara — Leminahontie — metsäautotien risteys 700 metriä valtakunnan rajasta — Pitkäkankaalle johtavaa tietä seuraten — Pitkäkangas — Jokivaara — Ritioniemi (mukaan lukien) — Palolampi (mukaan lukien) — metsäautotietä seuraten Pyöreäkankaalle — 900 metriä Ilajan kämpältä kaakkoon — metsäautotietä seuraten Syvälammen kankaalle —

Tapionaho — Hanhilammille johtava puro — Hanhilammit kaakkoisranta — Virmavaaraan johtava tie — Korkeakangas — Virmavaaraan ja Pitkähöön johtavien teiden risteys — Pitkähö — Pitkähösta Koidanvaaraan johtava tie — Koidanvaara (mukaan lukien) — Pirtupolku — Kotavaara — Pieni Kotavaara — Nuottilammille johtavaa tietä seuraten — Pitkäkankaalle ja Nuottilammenkankaalle johtavien teiden risteys — Heinäähönkankaalle johtava tie — Tepposenvaaraan johtavaa tietä seuraten — Tepposenvaara — Rosvohödunaho — piste kunnanrajalla 1 900 metriä valtakunnan rajasta.

15. Lieksan kaupunki

Piste kunnanrajalla 1 900 metriä valtakunnan rajasta — Korpisalo — Haapavaara — Syvänlamminvaara — Inari — Honkavaara — Lukanvaara — Rännänlammen luoteisranta — Rännänjoki — Lieksanjoen pohjoisrantaa — Rompinmutka — Säynäsemänlampi — Kivilampi (mukaan lukien) — Onkilampi — Syvä- ja Matala-Kaiturien pohjoisrantaa — Heinäjärvi — Koivusaari — Tuulijoki — Syvä-Paavila ja Saari-Paavila (mukaan lukien) — Paavilankangas (mukaan lukien) — Onnenkangas — Laukkuvaara — Tetricangas — Naulavaara — Tikkalankangas — Kivivaara — Tyrävaara — Kortevara — Pitkätammi — Havukkasuo — Kankkusenlampi — Otrosvara (mukaan lukien) — metsäautotien ja lääninrajan leikkauspiste 1500 metriä valtakunnan rajasta.

16. Kuhmon kaupunki

Metsäautotien ja lääninrajan leikkauspiste 1 500 metriä valtakunnan rajasta — Syvälammen kaakkoisranta — piste Päälammen metsäautotiellä 1900 metriä

valtakunnan rajasta — metsäautotie — piste Päälammen metsäautotiellä 2 000 metriä valtakunnan rajasta — Koirilammen eteläranta — Kortelammen eteläranta — metsäautotie — Iso-Salmilampi — Saralammen länsiranta — Hirviaho — tie Kuusijärven koillisrannalla — Hoikanlampi — Rajakankaan rajavartioasema — Huotarilampi — Mustavaaran länsipuoli — Keski-Rokon luoteisranta — piste Rasivaaran tiellä 1 850 metriä valtakunnan rajasta — metsäautotie — Rasivaara — Salmilampi — Iso Vuorijärvi — Vonganjärvi — Kaita-Kiekin länsiranta — Peuralammen länsiranta — Palosenjärven saaren länsiranta — polku ja metsäautotie Hamaralammen kaakkoisrantaan — Hamarapuro — Pirttilampien luoteisranta — metsäautotie — Tulisuoön lounaispuoli — metsäautoteiden risteys Alajärven itäpuolella — metsäautotie — Joutensuoön lounaiskulma — Iso Joutenlammen luoteisranta — Sorkkalammen lounaisranta — Saksanlampi — Mätänlampi — Iso-Tahkonen — Kannas — Maaselänjärven lounaisranta — lampi Löytösuolla — Hämeenjärvi — Mäntyjärven länsiranta — Kuusijärvi — Koivajan peltoaukea — Karhuvara — Lehtolampi — Karankojärven länsiranta — Iso-Kangaslammen länsiranta — lammen lounaisranta länteen Saukkovaarasta — Erilampi — Kiimavaaran peltoaukea — piste Kostamustiellä 840 metriä valtakunnan rajasta — Vartiuksen rajavartioasema — piste Haapasuolla 840 metriä valtakunnan rajasta — Iso Lahnajärven luoteisranta — piste Kuhmon kaupungin ja Suomussalmen kunnan rajalla 1 300 metriä valtakunnan rajasta.

17. Suomussalmen kunta

Piste Kuhmon kaupungin ja Suomussalmen kunnan rajalla 1 300 metriä valtakunnan rajasta — tie Korkea-Pyhälammihö — Tapionlammen kaakkoisranta — Vuokkijärven lounaisranta — Savilaksin

länsiranta — Hietajärven Möttönen — Rantala — Autionpuronlampi — Murhijärvi — Kivijärven eteläranta — Kiviniemen länsiranta — Niskonniemen kaakkoisranta — Kivijärvi — Niskonniemen länsiranta — Pitkäperjantailammen koillisranta — Pienen Viidinginjärven lounaisranta — Viidinginjärvi — Pitkälampi — Korpiljärven eteläranta — Kammarinlammen pohjoisranta — Kaartojärvensärkät — Ison Hangaslammen eteläranta — Hukkakangas — Raatteen rajavartioasema — Raatejärven lounaisrannalla olevan niemen pohjoiskärki 300 metriä valtakunnan rajasta — Sakkolammen kaakkoisranta — Limpurinlammen eteläranta — Matalalammen länsiranta — Hoikkajärven luoteisranta — Pieni Kivijärven eteläranta — Pieni Kivijärvi — Kivijärvi — Syväjärvestä laskevan puronsuu — tie Kivijärven pohjoispuolella 400 metriä valtakunnan rajasta — Syväjärventie — piste Syväjärventien pohjoispäässä 350 metriä valtakunnan rajasta — Haukilampi — Karhukunnaan länsipää — Särkänlatvanaho länsipää — Särkkälammen eteläranta — Levävaaran eteläpää — Kirkelän eteläranta — Kirkelän kaakkoisranta — Yli-Karttimojärven eteläranta — Yli-Karttimojärven itäpää — Pieni Pirttijärvi koillisranta — Kotilampi — Hampullampi — Nauhalampi — piste Hoikkajärven etelärannalla 700 metriä valtakunnan rajasta — Mustalampi — Niittylampi — Martinpuron ja Matopuron yhtymäkohta — Hoikkavaaran eteläreuna — Lehtolammen pohjoisranta — Kuismanpellon pohjoispää — Pekanlamminsuon lampi — Kalmokankaan luoteisreuna — Iso Moukkorin länsiranta — Soidinlampi — piste Kovavaaran polulla 700 metriä valtakunnan rajasta — Palonen — piste Palosentiellä 1 750 metriä valtakunnan rajasta — Palosen tie — Louhivaaran kaakkoispää — piste Ölkynlammen länsirannalla 850 metriä valtakunnan rajasta — Ylimmäinen Latvalampi koillisranta — Luomajärven lounaisranta.

18. Kuusamon kaupunki

Luomajärven lounaisranta — Luomajärvi — Lauttolampi eteläranta — Lauttolampi — tienhaara rajamerkistä 758 pohjoiseen 1 200 metriä — rajanvarsitie — Matosuon tienhaara piste rajamerkistä 759 1650 metriä lounaaseen — piste Pitkäkummun tiellä rajamerkistä 762 lounaaseen 550 metriä — Pitkäkummun tie — Närängänjatkon tienristeys — Laattajan Isosaaren pohjoispuolella oleva niemi — Aheislahden kaakkoisranta — Kaihluoman luoteisranta — Ryttiluoma — Metsälammien kaakkoisranta — Iso Syrjäjärven länsiranta — Pikku-Syrjäjärven pohjoisrannalla oleva niemi — Kolmas Kuikkalammen lounaisranta — Kolmas Kuikkalammen eteläranta — Luokkiniemen länsiranta — Luokkijärven eteläranta — Näätämäisen luoteisranta — Peltojärven länsiranta — Pirttilahti — Heinälammen länsiranta — Penninkiluomajärven länsiranta — piste Kortosalmen tiellä 600 metriä valtakunnan rajasta — Multijärven Riihiniemi — Kuurnanniemen länsiranta — piste Pitkäperän tiellä 1 000 metriä valtakunnan rajasta — piste Pitkäperän tiellä 800 metriä valtakunnan rajasta — Angerjärven länsiranta — Pukarin Kiviniemen itäranta — piste rajamerkistä IV/43 lounaaseen 420 metriä — piste Pukarin tiellä 420 metriä valtakunnan rajasta — Kuralampi — piste Eksymäjärven etelärannalla 750 metriä valtakunnan rajasta — piste Sarajärven Saralahden etelärannalla 450 metriä valtakunnan rajasta — Sarajärven Saralahti — piste rajamerkistä IV/54 260 metriä luoteeseen Kelkkasaaren etelärannalla — lampi Kaivossuolla 1 030 metriä valtakunnan rajasta — Rapalampi — piste Kuntijärven tiellä 1 150 metriä valtakunnan rajasta — Lihalampi — Juumajärven länsiranta — piste Paljakan tiellä 400 metriä valtakunnan rajasta — Porolampi — piste Kuusinkijoen

pohjoisrannalla 760 metriä valtakunnan rajasta — piste Ahoniemen tiellä 1 550 metriä valtakunnan rajasta — Vihvilänlammit toinen lampi lännestä — Alimmaisen Suistojärven itäranta — Lauttalampi länsiranta — Ylimmäinen Kuivajärvi — piste Liikasenvaaran tiellä 1 000 metriä valtakunnan rajasta — piste Korvasjärven etelärannalla 1 300 metriä valtakunnan rajasta — Korvasjärven länsiranta — Korvasjärven pohjoisranta — Karvastekemäjärven länsiranta.

19. Sallan kunta

Karvastekemäjärven länsiranta — Kokonpesäjärvi — Alanen Hangasjärvi länsiranta — Saarijärvi — läntisimmän Sokkalammen länsiranta — Pilkkasiipilammen länsiranta — Hanhilampi — Possolioja — Possolijärven länsiranta — Siekajärvi länsiranta — piste Onkamo Siekakangas tiellä 1 350 metriä länteen valtakunnan rajasta — Kallunkisaari — Sotiniemi — Isolehto — Murtovaara — Pekelöjanselkä — Kolvivaara, metsäautotien itäpuoli — Pekellehto — Sallan raja-asema — piste rautatiellä 800 metriä valtakunnan rajasta — Tuohikylän tie — Jängänpää — piste Kiekkiojalla 500 metriä länteen valtakunnan rajasta — piste Kuolajoella 1 000 metriä valtakunnan rajasta — Kiimakumpu — Matsokkaharjun länsipää — Korkiamännikkö — Kerekkäoianlatvaselän länsipuoli — Ylirovanvaaran länsipuoli — piste Tenniöjoella 1 400 metriä valtakunnan rajasta — Pautatsilammen länsiranta — Soidinvaara — Patakankaan tie — Käärmelammit — Puolivälilammen länsiranta — Saukkojärven kaakkoisranta — Lautakotaoja — piste Lautakotaojalla 2 600 metriä länteen valtakunnan rajasta — Sorsatunturin koillispuoli — Jaltakkioivanmuristan tie — piste Jaltakkioivanmuristalla 2 500 metriä länteen valtakunnan rajasta — piste Tuntsajoella 3

000 metriä valtakunnan rajasta — Kujakankaan tie — piste tiellä Puitsitunturin lounaispuolella 2 500 metriä länteen valtakunnan rajasta — 3 000 metrin etäisyydellä valtakunnan rajasta valtakunnan rajan suunnassa Sallan ja Savukosken kuntien väliselle rajalle.

20. Savukosken kunta

Piste Sallan ja Savukosken kuntien välisellä rajalla 3 000 metriä valtakunnan rajasta — siitä 3 000 metrin etäisyydellä valtakunnan rajan suuntaisena hekojäängänojalle — Hekojäängänoja — piste Nuorttijoella 550 metriä valtakunnan rajasta — piste Rapnisojalla 550 metriä valtakunnan rajasta — Rapnisnoja — piste Rapnisojalla 3 000 metriä valtakunnan rajasta — siitä 3 000 metrin etäisyydellä valtakunnan rajan suuntaisena Savukosken ja sodankylän kuntien väliselle rajalle.

21. Sodankylän kunta

Piste Savukosken ja Sodankylän kuntien välisellä rajalla 3 000 metriä valtakunnan rajasta — Välipään länsireuna 3 000 metriä valtakunnan rajasta — Purnuoja — piste Anterinjoella 1 400 metriä valtakunnan rajasta — Anterin polkutie — piste Luttojoella 1 200 metriä valtakunnan rajasta.

22. Inarin kunta

Piste Luttojoella 1 200 metriä valtakunnan rajasta — piste Luttojoella Raja-Joosepin kentän itäpuolella 340 metriä valtakunnan rajasta — Luttojoelle ja museokenttään johtavien teiden risteys 740 metriä valtakunnan rajasta — piste Ivalo-Raja-Jooseppi maantiellä 450 metriä valtakunnan rajasta — piste Ivalo-Raja-Jooseppi maantiellä 200 metriä valtakunnan rajasta —

piste Ivalo-Raja-Jooseppi maantiellä 1 700 metriä valtakunnan rajasta — Iso Suorsajärven pohjoisranta — Kippisjärven luoteisranta — Seitapää — Alempi Ahmasjärvi lounaisranta — Pyöriä Kiertusjärvi — Pieni Siikajärvi länsiranta — Iso Siikajärvi länsiranta — Läntinen Palokotajärvi — Kantojärvi — Keskimmäinen järvi — piste Ivalo-Virtaniemi maantiellä 2 500 metriä valtakunnan rajasta — piste Ivalo-Virtaniemi maantiellä 600 metriä valtakunnan rajasta — Kessintie — Suovaselkäjärvi — Korppikurujärven pohjoisranta — Kantojärven pohjoisranta — Ristijärvi — Käyräjärvi — Muotkavaaran oja — piste 1 900 metriä länteen Muotkavaaran

rajamerkistä — piste nimetön lampi 2 300 metriä luoteeseen Muotkavaaran rajamerkistä — Muotkavaaran rajamerkki.

7 §

Rajavartiolaitoksen esikunta antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä rajavyöhykkeen takarajan merkitsemisestä.

8 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Toimistopäällikkö Olli Hakkarainen

N:o 654

Sisäasiainministeriön asetus**rajavartiolaitoksen virkapuvusta ja rajavartiomiehen tunnuksesta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (577/2005) 23 §:n 2 momentin ja 36 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan rajavartiomiehen tunnukseen sekä rajavartiolaitoksen virkapukuna käytettävien ja muiden rajavartiolaitoksen asusteiden kokoonpanoon.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *rajavartiopukineella* rajavartiolaitoksen virkamiehelle vahvistettua, määrätyn kuosista, laatuista ja väristä asustetta;

2) *virkapukineella* rajavartiolaitoksen muulle kuin sotilasvirassa palvelevalle virkamiehelle vahvistettua, määrätyn kuosista, laatuista ja väristä asustetta;

3) *sotilaspukineella* puolustusvoimien sotilaspuvuista ja virkapuvuista annetussa asetuksessa (136/1997) tarkoitettua sotilaspukinetta;

4) *suojapukineella* rajavartiolaitoksen virkamiehelle vahvistettua, määrätyn kuosista,

laatuista ja väristä asustetta, jota työtehtävien tai olosuhteiden sitä edellyttäessä käytetään virkamiehen tai tämän asusteiden suojaamiseen muiden asusteiden taikka varusteiden sijasta tai niiden lisäksi;

5) *rajavartiomiehen tunnuksella* rajavartiopukineeseen kiinnitettävää rajavartiomiehen asemaa osoittavaa merkkiä;

6) *arvomerkillä* sotilasarvoa tai palvelusarvoa osoittavaa merkkiä;

7) *rajavartiolaitoksen tekstitunnuksella* asusteeseen kiinnitettävää tai kirjailtavaa sanaparia ”RAJAVARTIOLAITOS-GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET” tai Ahvenanmaalla tekstiä ”GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET”;

8) *erikoismerkillä* asusteessa käytettävää muuta kuin kohdassa 5-7 tarkoitettua merkkiä tai tunnusta.

3 §

Rajavartiopukineet

Rajavartiopukineisiin kuuluvat seuraavat asustekokonaisuudet:

1. *Palveluspuku*

Palveluspukuun kuuluvat seuraavat asusteet:

- 1) valkoinen paitapusero;
- 2) vihreä solmio;
- 3) kesä- tai talvihousut;
- 4) kevyt- tai fleecepusero;
- 5) kenttäpusero;
- 6) kesälakki, lippalakki tai turkislakki;
- 7) villapaita;
- 8) mustat kengät;
- 9) mustat sukat;
- 10) sadetakki;
- 11) vyö;
- 12) mustat sormikkaat;
- 13) rajavartiomiehen tunnus;
- 14) rajavartiolaitoksen tekstitunnus;
- 15) arvomerkit.

Palveluspukuun voidaan kiinnittää erikoismerkki sekä tarvittaessa nimilappu.

Palveluspuvun kanssa voidaan käyttää tarvittaessa partiointipukuun kuuluvan pakkaspuvun puseroa ja housuja sekä olosuhteiden sitä edellyttäessä partiointipukuun kuuluvia muita jalkineita samoin kuin erityis- ja suojavaatetuksen erityisasusteita kyseisen tehtävän keston ajan.

2. *Partiovaatetus*

Partiovaatetukseen kuuluvat seuraavat asusteet:

- 1) paitapusero;
- 2) poolopaita;
- 3) villapaita;
- 4) partiointipuvun housut;
- 5) partiointipuvun pusero;
- 6) partiointihaalari;
- 7) pakkaspuku;
- 8) sadepuku;
- 9) moottoripyöräilijän ajoasu;
- 10) moottorikelkkailijan ajoasu;
- 11) laivapalveluspuku;
- 12) lentomiestien partiointiasut;
- 13) varsikengät, kumisaappaat, suojajalkineet tai partiokengät;
- 14) partiolakki, pakkaspuvun lakki tai pipo;
- 15) mustat nahkasormikkaat tai tehtävän edellyttämät muut käsineet;
- 16) vyö.

Partiointipukuun kiinnitetään pukukohtaisesti:

- 1) rajavartiomiehen tunnus;
- 2) rajavartiolaitoksen tekstitunnus;
- 3) arvomerkit;
- 4) erikoismerkit;
- 5) tarvittaessa nimilappu.

3. *Vierailupuku*

Vierailupukuun kuuluvat seuraavat asusteet:

- 1) päältä valkoinen tai vihreä lippalakki tai musta nahkapäällysteinen turkislakki;
- 2) päällystakki;
- 3) musta kaulahuivi;
- 4) takki;
- 5) housut tai hame;
- 6) vihreä, musta tai sininen solmio;
- 7) liivi;
- 8) vihreä solmukeliina;
- 9) valkoinen paitapusero;
- 10) mustat sormikkaat;
- 11) musta vyö;
- 12) mustat kengät;
- 13) mustat sukat;
- 14) naisilla lisäksi ihonväriset sukkahousut, avokkaat tai talvisaapikkaat;
- 15) lippu- ja kunniavartioilla miekkannatin;
- 16) arvomerkit;
- 17) lakkimerkki.

Käytettäessä vierailupukua paraatipukuna kiinnitetään siihen tarvittavat kunniamerkit sekä yleisesikuntaupseerin olkanauhat.

4. *Juhlapuku*

Rajavartiolaitoksen sotilasvirassa palvelevan virkamiehen juhlapukuna on puolustusvoimien sotilaspuvuista ja virkapuvuista annetun asetuksen mukainen juhla-puku, pieni juhlapuku tai messipuku. Raja- ja merivartijan juhlapuku on vierailupuku. Kenraalit ja amiraalit käyttävät valkoista turkislakkaa juhla- ja paraatipuvuissa.

4 §

Virkapukineet

Virkapukine on muille kuin sotilasvirassa palveleville rajavartiolaitoksen virkamiehille tarkoitettu rajavartiolaitoksen tekstitunnuksella varustettu palveluspuku, partiointipuku

tai vierailupuku ilman rajavartiomiehen tunnusta ja arvomerkkejä.

5 §

Sotilaspukineet

Rajavartiolaitoksessa asevelvollisuuttaan suorittavan ja naisten vapaaehtoisessa asepalveluksessa olevan sotilaspukuna on puolustusvoimien sotilaspuku, jossa voi olla rajavartiolaitoksen päällikön vahvistamat erikoismerkit ja tunnukset.

Paraatipukuna varusmiesyksiköissä käytetään maastopukua.

6 §

Suojapukineet

Suojapukineisiin kuuluvat seuraavat asusteiden kokonaisuudet:

- 1) huonon sään suojapuku;
- 2) sadepuku;
- 3) erikoissuojapuku;
- 4) emännän suojapuku;
- 5) siivoojan suojapuku;
- 6) pelastuspukineet;
- 7) taktinen luotisuojapuku;
- 8) suojahaalarit;
- 9) erityistilanteiden suojahaalari;
- 10) huppu;
- 11) suojaliivit;
- 12) heijastinliivi;
- 13) viiltosuojahansikkaat;
- 14) suojajalkineet;
- 15) suojakypärä;
- 16) taistelijan asu;
- 17) lentomiesthistön suojapukineet.

Suojapukineeseen voidaan tarvittaessa kiinnittää rajavartiomiehen tunnus, arvomerkit, rajavartiolaitoksen tekstitunnus ja erikoismerkkejä.

7 §

Asusteiden ja pukineiden kuosi ja väri

Rajavartiolaitoksen päällikkö antaa tarkemmat määräykset tässä asetuksessa mainittujen muiden asusteiden kuin sotilaspukineiden kokoonpanosta, kuosista ja väristä.

Rajavartiolaitoksen virkavaatetukseen kuu-

luvien asusteiden ja pukineiden sekä niissä käytettävien tunnusten ja merkkien on oltava valmistettu rajavartiolaitoksen esikunnan hyväksymistä kangaslaaduista, materiaaleista ja tarvikkeista.

Rajavartio-, virka- ja suojapukineiden väri- ja laatu-äytteet sekä yksityiskohtaiset valmistusmääräykset säilytetään rajavartiolaitoksen esikunnassa.

8 §

Rajavartiomiehen tunnus

Rajavartiomiehen tunnus on rajavartiopukineeseen kiinnitetty tai kirjailtu rajavartiolaitoksen tunnuskuva, joka on taustaltaan vihreä ja kuvioltaan kultainen tai oranssi.

Rajavartiomiehen kansainvälisissä tehtävissä käytettävässä tunnuksessa voi rajavartiolaitoksen tunnuskuvan lisäksi olla teksti ”BORDER GUARD” ja ”FINLAND”.

Rajavartiomiehen tunnus sijoitetaan hihaan tai oikealle rintaan. Rajavartiomiehen toimivaltuuksia koskeva rajoitus merkitään asusteeseen kiinnitettävällä sanaparilla ”HARJOITTELIJA – PRAKTIKANT” tai Ahvenanmaalla tekstillä ”PRAKTIKANT”.

9 §

Arvomerkit

Rajavartiolaitoksessa käytetään samoja arvomerkkejä kuin puolustusvoimien sotilaspuvussa jollei muuta säädetä tai määrätä.

Nuoremman ja vanhemman rajavartijan, ylijaravartijan ja rajavartiomestarin (*rajavartija*) sekä nuoremman ja vanhemman merivartijan, ylimerivartijan ja merivartiomestarin (*merivartija*) palvelusarvot osoitetaan merkillä, jossa on nuoremmalla raja- tai merivartijalla yksi, vanhemmalla raja- tai merivartijalla kaksi, ylijaravartijan tai ylimerivartijan kolme sekä rajavartio- tai merivartiomestarin neljä 35 millimetriä pitkä ja kuusi millimetriä leveää, taustaansa nähden poikittain olevaa nauhaa.

Rajavartijan palvelusarvomerkkin tausta on vihreä ja nauhat rajavartiomestaria lukuun ottamatta oranssin väriset. Merivartijan palvelusarvomerkkin tausta on musta ja nauhat merivartiomestaria lukuun ottamatta siniset.

Raja- tai merivartiomestarin palvelusarvo-
merkin nauhat ovat kultaiset.

10 §

*Asusteiden hankkimisesta aiheutuvien kustan-
nusten korvaaminen*

Palveluspuvun, vierailupuvun ja juhlapu-
vun hankkimisesta aiheutuvat kustannukset
korvataan siten kuin valtion virkapukuavus-
tuksista säädetään, jollei muuta säädetä.

Rajavartiolaitoksen päällikkö määrää ne
partio- ja suojavaatetukseen kuuluvat asus-
teiden osat, jotka rajavartiolaitos antaa käyt-
töön maksutta. Partio- ja suoja-pukineen an-

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

tamisesta virkamiehen käyttöön päättää asian-
omaisen hallintoyksikön päällikkö.

11 §

Siirtymäsäännös

Asustetta, jota tämän asetuksen voimaan
tullessa saa käyttää virkapukuna, vaikka se ei
täytä tässä asetuksessa säädettyjä vaatimuk-
sia, saa käyttää virkapukuna 31 päivään
joulukuuta 2006 saakka.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä
syyskuuta 2005.

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 655

Sisäasiainministeriön asetus

rajavartiomiehen virkamerkistä

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 24 §:n 1 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään rajavartiomiehen virkamerkistä.

Velvollisuudesta virkamerkin mukana pitämiseen ja esittämiseen säädetään rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2005) 52 §:ssä.

2 §

Virkamerkki ja siihen otettavat tiedot

Rajavartiomiehen virkamerkki on 85,6 millimetrin pituinen ja 54 millimetrin levyinen kulmistaan pyöristetty muovinen kortti, johon merkitään kortin numero sekä kortin haltijan nimi ja syntymäaika. Virkamerkki varustetaan haltijansa valokuvalla.

Virkamerkin etupuolella on rajavartiolaitoksen tunnuskuva sekä tekstit ”RAJAVARTIOMIES – GRÄNSBEVAKNINGSMAN” ja ”BORDER GUARD”. Virkamerkin kääntöpuolella on rajavartiolaitoksen tunnuskuva

sekä tekstit ”RAJAVARTIOLAITOS – GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET” ja ”BORDER GUARD”.

Virkamerkkiin voidaan sisällyttää tekninen osa, johon talletettavien tietojen avulla virkamerkin haltija voidaan tunnistaa automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin.

3 §

Virkamerkin teknisen osan sisältö

Virkamerkin tekniseen osaan voidaan tallettaa sähköisen asioinnin edellyttämät varmenteet, kortinhaltijan tunnistautumistiedot ja välttämättömät tekniset tiedot.

Virkamerkin teknisen osan sovellusten ja tietojen tallettamisessa on huolehdittava siitä, että näitä sovelluksia ja tietoja voivat käyttää vain niihin oikeutetut.

4 §

Virkamerkkiluettelo

Rajavartiolaitoksen esikunta pitää rajavartiomiesten virkamerkeistä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävää luetteloa, johon merkitään rajavartiomiehille luovutettujen virkamerkkien numero ja luovutuspäivä sekä virkamerkin haltijan nimi ja hallintoyksikkö.

_____

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 656

Sisäasiainministeriön asetus**rajavartiolaitoksen menetelmistä kulkuneuvon pysäyttämässä ja voimakeinojen käyttämisessä**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun rajavartiolain (578/2005) 84 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla:

1 §

Säädöspерusta

Rajavartiomiehen oikeudesta käyttää virkatehtävää suorittaessaan voimakeinoja ja määrätä kulkuneuvo pysäytettäväksi säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 31 §:ssä sekä rajavartiolain (578/2005) 35 §:ssä. Rajavartiomiehen varustamisesta voimankäyttö- ja suojavälineillä säädetään rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2005) 61 §:ssä.

Tämä asetus ei koske aluevalvontalaissa (755/2000) tarkoitettuja voimakeinojen käyttöä. Tämä asetus ei myöskään koske rajavartiolaitoksen toimintaa rajavartiolain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa sille säädetyissä sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävissä.

2 §

Muut noudatettavat säännökset

Voimakeinoja käytettäessä ja kulkuneuvoa pysäytettäessä on otettava muun ohella erityisesti huomioon työturvallisuuslain (738/2002) säännökset.

Jokaiselle kuuluvasta oikeudesta hätävarjeluun, pakkotilasta ja muista rikosoikeudellisista vastuuvapausperusteista säädetään rikoslaissa (39/1889).

3 §

Sovellettamisala

Tätä asetusta sovelletaan rajavartiomiehiin, jotka virkatehtävässään joutuvat käyttämään

voimakeinoja tai varautumaan niiden käyttämiseen, sekä rajavartiomiehiin, jotka virkatehtävässään joutuvat pysäyttämään toisen kuljettaman kulkuneuvon tai rajoittamaan sen kulkua.

4 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *ammuksella* ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla ammuttavaa luotia, haulia ja muuta tarviketta, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmiselle;

2) *ampuma-aseella* ampuma-aselain (1/1998) 2 §:n 1 momentissa määriteltyä välinettä;

3) *ampuma-aseella uhkaamisella* ampuma-aseen suuntaamista siten, että kohdehenkilöllä on yleisen elämäkokemuksen mukaan vaara joutua kaikkein ankarimpien voimakeinojen käytön kohteeksi, jollei hän noudata sitä käskyä, jota ampuma-aseella uhkaamisella tehostetaan;

4) *ampuma-aseen käytöllä* ampuma-aseen käytöstä varoittamista, ampuma-aseella uhkaamista ja laukauksen ampumista; ampuma-aseen esille ottaminen ja toimintavalmiuteen saattaminen eivät ole ampuma-aseen käyttöä;

5) *edellä ajamisella* kulkuneuvon etenemisen estämistä sen edessä ajamalla ja alentamalla ajonopeutta vähitellen;

6) *esteellä* kulkuneuvon reitille asetettua kulkuneuvoa taikka muuta esinettä tai rakennelmaa, jonka avulla pyritään estämään pakenevan kulkuneuvon kulku tai estämään vaarallinen teko;

7) *kaasuammuksella* ampuma-aseella ammuttavaa ammusta, joka levittää kohteessaan ilmaan kyynelkaasua tai käyttötarkoituksestaan ja vaikutukseltaan siihen verrattavaa lamaanuttavaa ainetta;

8) *kaasusumuttimella* välinettä, jolla voidaan levittää ilmaan kyynelkaasua tai käyttötarkoituksestaan ja vaikutukseltaan siihen verrattavaa lamaanuttavaa ainetta;

9) *kiilaamisella* pakenemisen jatkumisen estämistä vaikuttamalla pysäytettävään kulkuneuvon ajolinjaan sivusuunnassa;

10) *kiinniajamisella* kulkuneuvon tavoittamista ja siihen liittyviä toimenpiteitä, joilla pyritään estämään pakenevan kulkuneuvon kulku;

11) *kulkuneuvolla uhkaamisella* kulkuneuvon kiinteässä tuntumassa yleensä hälytyslaittein tapahtuvaa seuraamista tarkoituksena saada seurattavan kulkuneuvon kuljettaja luopumaan pakenemisesta;

12) *lammautusheitteellä* heitettävää esinettä, josta leviää kohteessa ilmaan kyynelkaasua tai käyttötarkoituksestaan ja vaikutukseltaan siihen verrattavaa lamaanuttavaa ainetta, taikka joka valo- ja äänivaikutuksensa johdosta tekee kohdehenkilön tilapäisesti toimintakyvyttömäksi;

13) *patruunalla* ampuma-aseessa käytettäväksi soveltuvaa käyttövalmista hylsyn, nallin, ruudin ja ammuksen sekä nallin, ruudin ja ammuksen yhdistelmää sekä vastaavaa tarviketta;

14) *patukka-ammuksella* ampuma-aseella ammuttavaa tylppää ammusta, jonka tarkoituksena on kohdehenkilöön suuren iskuenergian kohdistamalla tehdä hänet tilapäisesti toimintakyvyttömäksi ilman hänelle aiheutuvia vakavia tai pysyviä vammoja;

15) *piikkimatolla* ajoradalle asetettavaa, piikeistä tai vastaavista kulkuneuvon renkaat tai telan rikkovista esineistä koostuvaa välinettä, jonka avulla pyritään pysäyttämään kulkuneuvo tai alentamaan sen nopeutta;

16) *pysäytysverkolla* verkkomaista välinettä, jonka avulla pyritään pysäyttämään kulkuneuvo tai alentamaan sen nopeutta;

17) *sululla* kulkuneuvon ajoväylän kaventamista tai kulkusuunnan katkaisemista toisen kulkuneuvon avulla toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon nopeuden alentamiseksi tai sen ohjaamiseksi halutulle reitille;

18) *tasokokeella* koetta voimakeinon käyttämiseen tarvittavien tietojen ja taitojen arvioimiseksi;

19) *valo-ääni -ammuksella* ampuma-aseella ammuttavaa ammusta, joka valo- ja ääni-vaikutuksensa johdosta tekee kohdehenkilön tilapäisesti toimintakyvyttömäksi;

20) *voimankäyttövälillä* niitä välineitä, jotka valtio rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 61 §:n nojalla antaa

rajavartiomiehelle hänen tehtävässään tarpeellisten voimakeinojen käyttämiseksi;

21) *voimakeinojen käytöllä* voimankäyttövälineen tai fyysisen voiman käyttämistä siten, että sillä pyritään vaikuttamaan tehtävän kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen joko suoraan tai välillisesti;

22) *voimankäyttökoulutuksella* voimankäyttövälineiden toiminnan, vaikutusten, käytön ja niihin liittyvän taktiikan koulutusta sekä fyysisten voimakeinojen käytön koulutusta;

23) *voimankäyttövälineen kantamisella* voimankäyttövälineen hallussapitoa.

5 §

Voimankäyttövälineet

Rajavartiolaitoksen voimankäyttövälineitä ovat:

1) henkilökohtaisena virka-aseena siihen määrättyine patruunoineen lippaallista tai itselataavaa kertatulta ampuvat pistoolit ja revolverit;

2) erityisaseena siihen määrättyine patruunoineen haulikko ja kertatulta, itselataavaa kertatulta, lippaallista kertatulta tai sarjatulta ampuva kivääri sekä muu ampuma-ase, jota käytetään kyynelkaasun tai muun käyttötaroitukseltaan ja vaikutukseltaan siihen verrattavan lamaanuttavan aineen levittämiseen taikka kohdehenkilön patukka-ammuksella tai valo-ääni –ammuksella tilapäisesti toimintakyvyttömäksi tekemiseen;

3) muut ominaisuuksiltaan ja vaikutuksiltaan asianmukaisesti käytettyinä ampuma-asetta lievemmat voimankäyttövälineet.

6 §

Varautuminen voimakeinojen käyttöön ja siitä varoittaminen

Jos virkatehtävää suoritettaessa on syytä epäillä kohdattavan rajavartiolain 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua vastarintaa, voimakeinojen käyttöön on varauduttava sopivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen hu-

mioon mainitussa momentissa ja rajavartiolain 7 §:ssä säädetty periaatteet.

Virkatehtävän kohteena olevaa henkilöä on varoitettava mahdollisuudesta joutua voimakeinojen käytön kohteeksi, jos se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Varoittaminen voidaan tehdä suullisesti tai muulla tarkoitukseen soveltuvalla ymmärrettävällä tavalla.

7 §

Voimakeinojen valinta ja käyttö

Voimakeinojen valinnassa ja käytössä on sen lisäksi, mitä asiasta muuten säädetään, otettava huomioon voimakeinojen käytön todennäköiset vaikutukset ja seuraukset niiden kohteena olevaan henkilöön sekä sivullisten turvallisuuteen. Vaikutusten ja seurausten arvioinnin on oltava jatkuvaa.

Voimakeinoja ei tule käyttää, jos toimenpiteen loppuun saattaminen voisi johtaa kohutuuttomiin seurauksiin tavoiteltavaan tulokseen nähden.

8 §

Ampuma-aseen käyttö

Ampuma-asetta ankarimpana voimakeinona saadaan käyttää vain silloin, kun lievempää keinoa tilanteen hoitamiseksi ei ole käytettävissä, ja kyseessä on välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttäminen. Kulkuneuvon pysäyttämiseksi ampuma-aseen käyttöä harkittaessa on otettava huomioon sen käytön kohteena olevan henkilön välittömästi tilannetta edeltänyt toiminta, aseistautuminen, häiriintyneisyys sekä muut näihin rinnastettavat syyt. Ampuma-asetta voidaan käyttää myös kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa esineen, eläimen taikka kiinteän omaisuuden aiheuttaman esteen poistamiseksi.

Ampuma-asetta ei saa käyttää vastarinnan murtamiseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, kiinnioton toimittamiseksi tai vapautensa

menettäneen pakenemisen estämiseksi. Ampuma-asetta saadaan kuitenkin käyttää vastarinnan murtamiseen, väkijoukon hajottamiseen sekä rajanylityspaikan sulkemiseen, eristämiseen ja tyhjentämiseen, jos ampumaseessa käytetään kaasua, patukka- tai valoääni -ammusta niistä erikseen annettujen määräysten mukaisesti.

9 §

Liikkumisvapauden rajoittaminen

Rajavartiolaitoksen toimenpiteiden kohteena olevan henkilön liikkumisvapautta voidaan rajoittaa käsiraudoilla tai muulla tarkoitukseen sopivalla tavalla. Kohdehenkilöä ei saa kuitenkaan kahlita liikkuvan kulkuneuvon rakenteisiin. Liikkumisvapauden rajoittaminen ei saa aiheuttaa vaaraa tai tarpeetonta kipua, eikä sitä saa jatkaa kauempaa kuin on tarpeellista.

10 §

Kulkuneuvon pysäyttämisessä noudatettavat yleiset periaatteet

Kulkuneuvon pysäyttämisellä ei saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi ja ottaen erityisesti huomioon sivullisten turvallisuus. Rajavartiolaitos ei saa omalla toiminnallaan aiheuttaa kenellekään tarpeetonta vaaraa. Vaaraa aiheuttavan menettelytavan sijasta tulee harkita vaihtoehtoisia keinoja tilanteen ratkaisemiseksi.

Kulkuneuvon pysäyttämiseen ei tule lainkaan ryhtyä tilanteessa, jossa se voisi johtaa kohtuuttomiin seurauksiin tavoiteltavaan tulokseen nähden.

Kulkuneuvon pysäyttämiseksi voidaan, jolleivät muut toimenpiteet johda tavoiteltuun lopputulokseen, käyttää voimakeinoja sen mukaan tässä asetuksessa säädetään.

11 §

Kulkuneuvon pysäyttämisessä näytettävät merkit

Pysäytettävälle kulkuneuvolle on mahdol-

lisuuksien mukaan näytettävä pysäytysmerkki. Rajavartiomiehen merkinantojen ja määräysten kulkuneuvon pysäyttämiseksi tulee olla selvästi havaittavia, ymmärrettäviä ja yksiselitteisiä. Merkki tulee antaa siten, että kuljettajalla on mahdollisuus havaita merkin antajan olevan rajavartiomies.

Merkki on annettava kyseiselle kulkuvälineelle säädetyllä ja yleisesti käytetyllä tavalla. Pysäytysmerkki voi olla myös suullisesti, käsimerkein, valomerkein tai muutoin yleisesti tunnistettavin keinoin annettu.

Jos rajavartiomiehen antamaa pysäytysmerkkiä ei noudateta, on merkki pyrittävä toistamaan. Merkki on tarvittaessa toistettava seuraamalla pysäytysmerkin tai -käskyn laiminlyönyttä kulkuneuvoa.

12 §

Menetelmät tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämisessä

Tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämisessä saadaan käyttää edellä ajamista, estettä, kiilaamista, kiinnijamista, kulkuneuvolla uhkaamista, piikkimattoa, pysäytysverkkoa ja sulkua. Ilmalusta saadaan käyttää tie- tai maastoliikenteessä olevan kulkuneuvon pysäyttämiseen vain erityisestä syystä.

Ampumaseen käyttämisestä kulkuneuvon pysäyttämisessä välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttämiseksi säädetään 8 §:ssä. Käytettäessä ampuma-asetta tie- tai maastoliikenteessä käytettävän kulkuneuvon pysäyttämisessä on ampumaseen käytön edellytysten täytyttävä kaikkien kulkuneuvossa olevien henkilöiden osalta.

13 §

Edellä ajaminen

Tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon edellä ajaen tapahtuvasta pysäytysyrityksestä on luovuttava, jos näyttää ilmeiseltä, että pysäytettävä ajaa tarkoituksellisesti rajavartiolaitoksen kulkuneuvon kiin-

ni tai lähtee ohittamaan sitä paikassa, jossa näkyvyys on riittämätön. Pysäytysyrityksestä on luovuttava myös silloin, jos tiellä on kohtaavaa liikennettä taikka jos ohittamisesta aiheutuu muuta vaaraa.

14 §

Este

Pysäytettäessä tie- tai maastoliikenteeseen käytettävää kulkuneuvoa esteen avulla ei tule käyttää sellaista estettä, josta voi törmäyksen yhteydessä aiheutua erityistä vaaraa.

15 §

Kiilaaminen

Käytettäessä kiilaamista tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämiseen on kiilaamisen kohteena olevalle annettava riittävä mahdollisuus kulkuneuvonsa pysäyttämiseen.

Kiilaamista ei tule käyttää suurilla nopeuksilla liikuttaessa. Kulkuneuvojen toisiinsa koskettamista on pyrittävä välttämään. Erityisesti on vältettävä pysäytettävän kulkuneuvon esteeseen kiilaamista.

16 §

Piikkimatto

Piikkimattoa käytetään tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämiseen esteen tai sulun avulla kavennetulla ajoradan osalla.

Piikkimatto on pyrittävä tekemään mahdollisimman havaittavaksi. Muu liikenne on mahdollisuuksien mukaan pysäytettävä riittävän etäälle piikkimatosta, tai se on ohjattava kiertotielle.

Moottoripyörän ja mopon pysäyttämiseen saadaan piikkimattoa käyttää vain, jos kuljettajaa voidaan pitää vaarallisena toisen hengelle tai terveydelle, piikkimaton havait-

tavuus on varma ja pysäytettävä kulkuneuvo saadaan ajatettua piikkimattoon alhaisella nopeudella.

17 §

Pysäytysverkko

Pysäytysverkkoa käytetään tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämiseen yleensä esteen tai sulun avulla kavennetulla ajoradan osalla. Pysäytysverkkoa saadaan rajanylityspaikalla käyttää myös kiinteästi asennettuna ja kaukolaukaistavana.

18 §

Menetelmät vesikulkuneuvon pysäyttämässä

Vesiliikennelaisissa (463/1996) tarkoitetun vesikulkuneuvon pysäyttämässä saadaan käyttää edellä ajamista, estettä, kiilaamista, kiinniajamista, kulkuneuvolla uhkaamista, pysäytysverkkoa ja sulkua. Ilma-alusta saadaan käyttää vesikulkuneuvon pysäyttämiseen vain erityisestä syystä.

Kiilaamista ei tule käyttää suurilla nopeuksilla liikuttaessa. Vesikulkuneuvojen toisiinsa koskettamista on pyrittävä välttämään. Erityisesti on vältettävä pysäytettävän vesikulkuneuvon esteeseen kiilaamista.

Ampuma-aseen käyttämisestä vesikulkuneuvon pysäyttämässä välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttämiseksi säädetään 8 §:ssä. Käytettäessä ampuma-asetta vesikulkuneuvon pysäyttämässä on ampuma-aseen käytön edellytysten täytyttävä kaikkien kulkuneuvossa olevien henkilöiden osalta.

19 §

Menetelmät raidekulkuneuvon pysäyttämässä

Rajavartiolaitoksen tulee raidekulkuneuvon pysäyttämiseksi olla yhteydessä raidelii-

kenteen liikenteenohjauskeskukseen sopivan menettelytavan löytämiseksi.

20 §

Menetelmät ilma-aluksen pysäyttämisessä

Rajavartiomiehellä ei ole toimivaltaa määrätä ilma-alusta laskeutumaan.

Ilmailulaissa (281/1995) säädetyllä lentoaikalla olevan ilma-aluksen pysäyttämiseksi rajavartiolaitoksen tulee olla yhteydessä lennonjohtoon sopivan menettelytavan löytämiseksi.

21 §

Voimakäyttövälineet ja voimankäyttökoulutus

Rajavartiolaitoksen virkatehtävässä saa kantaa ja käyttää vain rajavartiolaitoksen esikunnan hyväksymiä voimakäyttövälineitä. Ampuma-aseissa saa käyttää vain rajavartiolaitoksen esikunnan hyväksymiä lisävarusteita, kantolaitteita ja patruunoita.

Rajavartiomiehen tulee olla saanut kantamansa tai käyttämänsä voimakäyttövälineen koulutus rajavartiolaitoksessa tai poliisissa sen mukaan kuin tarkemmin määrätään. Lisäksi rajavartiomiehen tulee olla kalenterivuositain suorittanut kantamansa tai käyttämänsä ampuma-asetyyppin tasokoe rajavartiolaitoksessa tai poliisissa.

Rajavartiomiehen tulee olla saanut kuluneuvon pysäyttämisessä käyttämänsä voimakeinon tarkemmin määrättävä koulutus rajavartiolaitoksessa tai poliisissa.

22 §

Voimakäyttövälineiden säilyttäminen

Voimakäyttövälineitä säilytetään virkatehtävien ulkopuolella rajavartiolaitoksen tiloissa. Perustellusta syystä niitä voidaan säilyttää muuallakin. Voimakäyttövälineet on säilytettävä siten, etteivät ne joudu asiattomien haltuun tai muuten aiheuta vaaraa.

Ampuma-aseiden ja patruunoiden säilyttä-

misessä tulee ensisijassa noudattaa ampumaseteläin säännöksiä, jollei rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisten tehtävien suorittaminen sitä estä.

Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköiden tulee järjestää voimakäyttövälineiden käsittelyä ja säilyttämistä varten riittävästi tarkoitukseen soveltuvia ja turvallisia tiloja.

23 §

Voimakeinojen käytön valvonta

Rajavartiolaitoksen esikunta sekä raja- ja merivartiokoulu seuraavat rajavartiomiesten voimakeinojen käyttöä. Raja- ja merivartiokoulu kehittää rajavartiolaitoksen voimankäyttökoulutusta.

24 §

Voimankäyttöselvitys

Voimankäyttövälinettä käyttäneen rajavartiomiehen tulee viipymättä laatia esimiehelleen selvitys voimankäyttövälineen käytöstä (*voimankäyttöselvitys*) rajavartiolaitoksen esikunnan tarkemmin määräämällä tavalla. Voimankäyttöselvitys on laadittava myös tarkoituksettomasta ampuma-aseen laukeamisesta. Selvitys on laadittava myös muusta voimakeinojen käytöstä, jos siitä on aiheutunut vahinkoa omaisuudelle tai vähäistä vakavampia ruumiinvammoja.

Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköiden tulee viipymättä toimittaa voimankäyttöselvitykset raja- ja merivartiokoululle. Raja- ja merivartiokoulu tekee rajavartiolaitoksen esikunnalle vuosittain yhteenvedon laadituista voimankäyttöselvityksistä.

Voimankäyttöselvitys on salassa pidettävä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 § 1 momentin 5 kohdan nojalla. Rajavartiolaitoksen esikunta tai sen määräämä voi kuitenkin antaa voimankäyttöselvityksistä laadituista yhteenvedoista tietoja julkisuuteen.

25 §

Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Rajavartiolaitoksen esikunta antaa tarvitta-

essa tarkempia tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevia rajavartiolaitoksen sisäisiä määräyksiä ja ohjeita.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 657

Sisäasiainministeriön asetus**rajavartiolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa tietoonsa tulleesta epäilystä rikoksesta ja käynnistämästään rikostorjuntatoimenpiteestä**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaan säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun rajavartiolain (578/2005) 48 §:n nojalla:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Tämän asetuksen tarkoituksena on rikostorjuntaviranomaisten yhteistoiminnan kehittäminen ja tästä johtuva rikostorjuntatyön tehostaminen.

2 §

Ilmoitettavat asiat

Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava tässä asetuksessa säädetyille esitutkintaviranomaiselle tietoonsa tulleesta epäilystä rikoksesta ja käynnistämästään toimenpiteestä rikoksen ennalta estämiseksi, selvittämiseksi tai syytteen saattamiseksi.

3 §

Poliisille tehtävä ilmoitus

Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava tässä asetuksessa säädetyistä epäilyistä rikoksesta ja käynnistämästään rikostorjuntatoimenpiteestä sille kihlakunnanviraston poliisilaitokselle,

jolle rikoksen esitutinnan suorittaminen rikoksen tekopaikan mukaan kuuluisi. Virka-ajan ulkopuolella ilmoitus tehdään asianomaisen kihlakunnanviraston tai kihlakunnanvirastojen yhteistoiminta-alueen päällystöpäivystäjälle tai muulle erikseen sovitulle henkilölle.

Ilmoitus on tehtävä myös keskusrikospoliisille ja suojelupoliisille silloin, kun epäilty rikos ilmeisesti kuuluu näiden viranomaisten toimialan piiriin.

Tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus voidaan täyttää tekemällä asiasta merkintä poliisiasiain tietojärjestelmään, jos kyse on vähäisestä rikoksesta, jota koskeva esitutkinta voitaisiin esitutkintalain (449/1987) mukaan suorittaa suppeana esitutkintana.

4 §

Tullille tehtävä ilmoitus

Ilmoitus tullirikoksesta ja rajavartiolaitoksen tullirikosta koskevasta toimenpiteestä tehdään rikoksen tekopaikalla toimivaltaiselle tullipiirille. Virka-ajan ulkopuolella ilmoitus tehdään tullipiirin tutkinnan päivystäjälle tai tullin osoittamalle muulle henkilölle.

5 §

Ilmoituksen tekoaika ja -tapa

Tässä asetuksessa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä viipymättä.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Ilmoitus tehdään tarkoituksenmukaista tiedonvälitystapaa käyttäen.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 658

Sisäasiainministeriön asetus
rajavartiolaitoksen menettelystä haltuun otetun omaisuuden säilyttämisessä

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun rajavartiolain (578/2005) 84 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan rajavartiolaitoksen haltuun ottaman omaisuuden säilyttämiseen, jollei muulla toisin säädetä. Asetusta sovelletaan myös silloin, kun rajavartiolaitos säilyttää omaisuutta muun viranomaisen lukuun.

2 §

Haltuun otettua omaisuutta koskevat yleiset säännökset

Haltuun otettua omaisuutta on säilytettävä turvallisesti ja huolellisesti siten, ettei sen arvo tarpeettomasti alene.

Omaisuutta saa rajavartiolaitoksessa käsitellä vain rajavartiolaitoksen palveluksessa oleva virkamies, jollei tästä ole erityisestä syystä tarpeen poiketa. Omaisuuden säilytyksestä annettujen säännösten noudattamisesta vastaa pakkokeinolain (450/1987) nojalla haltuun otetun omaisuuden osalta tutkinnanjohtaja, ja muun omaisuuden osalta asianomaisen hallintoyksikön määräämä virkamies.

Vaarallisten aineiden ja esineiden käsitteystä sekä omaisuuden luovuttamisesta, hävittämisestä ja kuuluttamisesta sen omistajan tai laillisen haltijan tavoittamiseksi noudatetaan mitä niistä erikseen säädetään.

3 §

Omaisuuden säilyttäminen

Omaisuutta on säilytettävä sen säilyttämiseksi varatussa lukitussa tilassa siten, etteivät tavarat pääse sekoittumaan. Kooltaan suuri tai muuten vaikeasti säilytettävä omaisuus voidaan kuitenkin säilyttää myös muussa asianmukaisessa tilapäisessä säilytystilassa. Lyhytaikaisessa alle 12 tuntia kestävässä säilytyksessä voidaan omaisuuden säilyttäminen järjestää myös muulla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Omaisuuden säilyttämiseen varatuissa tiloissa käynti on järjestettävä siten, että tiloissa käynti voidaan jälkikäteen todentaa.

4 §

Kirjaaminen ja todistus

Haltuunotetusta omaisuudesta on pidettävä säilytyskirjaa, johon tehtävät merkinnät varmennetaan asianomaisen virkamiehen allekirjoituksella ja nimen selvennyksellä. Säilytyskirjaan on merkittävä ainakin seuraavat säilytettävää omaisuutta koskevat tiedot:

- 1) haltuunottoaika ja -paikka;
- 2) haltuunoton peruste;
- 3) haltuunoton suorittanut virkamies;
- 4) haltuunotto päätöksen tekijä;

5) mahdolliset haltuunotetun omaisuuden laillisen hallinnan selvittämiseksi tehdyt tarkistukset;

6) tiedot omaisuuden luovuttamisesta.

Sille, jolta omaisuus on otettu haltuun, on pyydettyäessä annettava asiaa koskeva todistus, jollei muun säännöksen perusteella annettua todistusta ole pidettävä riittävänä.

5 §

Hallintoyksikön pitämät säilytystilat ja niiden vastuuhenkilö

Asianomaisen hallintoyksikön on pidettävä luetteloja, josta ilmenee hallintoyksikön pitämät haltuun otetun omaisuuden säilytystilat.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Hallintoyksikön on määrättävä kullekin omaisuuden säilyttämistilalle vastuuhenkilö, joka osaltaan vastaa tässä asetuksessa säädettyjen säännösten noudattamisesta.

6 §

Omaisuuuden luovuttaminen

Omaisuus luovutetaan omistajalle tai lailliselle haltijalle, kun perusteita sen hallussapitämiselle ei enää ole.

Omaisuuuden luovuttamisesta viranomaiselle säädetään erikseen.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

N:o 659

Sisäasiainministeriön asetus**rajavartiolaitoksen menettelystä eläimen kiinniottamisessa, säilyttämisessä ja lopettamisessa**

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun rajavartiolain (578/2005) 84 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan rajavartiolaitoksen virkatehtävissä tapahtuvaan eläimen kiinniottamiseen, säilyttämiseen ja lopettamiseen, jollei muuta säädetä.

Rajavartiolain (578/2005) 21 §:ssä säädetään rajavartiomiehelle kuuluvista yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi suoritettavista poliisitehtävistä. Oikeudesta eläimen kiinniottamiseen ja lopettamiseen poliisitehtävissä säädetään poliisilain (493/1995) 25 §:ssä. Rajavartiomiehen oikeudesta käyttää voimakeinoja virkatehtävän suorittamiseksi säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 31 §:ssä ja rajavartiolain 35 §:ssä.

Metsästyksestä ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämisestä sekä tappamisesta ja koiran pitämisestä kuten myös rauhoitettujen nisäkkäiden ja lintujen pyydystämisestä ja tappamisesta säädetään metsästyslaissa (615/1993) ja sen nojalla annetussa metsästysasetuksessa (666/1993). Eläinten suojelusta säädetään eläinsuojelulaissa (247/1996) ja sen nojalla annetussa eläinsuojeluasetuksessa (396/1996). Eläinten kuljetuksesta säädetään eläinsuojelulain nojalla eläinten kuljetuksesta annetussa asetuksessa (491/1996).

2 §

Haltuunotetun eläimen säilyttäminen

Rajavartiolaitos luovuttaa haltuun otetun eläimen ensi tilassa eläimen omistajalle tai lailliselle haltijalle, eläinsuojelulain 15 §:ssä tarkoitettuun kunnan löytöeläinten talteenottopaikkaan tai paikalliselle eläinsuojeluviranomaiselle.

Jos rajavartiolaitoksen muiden virkatehtävien hoito tai eläinsuojelulliset syyt sitä edellyttävät, eläintä voidaan tilapäisesti säilyttää rajavartiolaitoksen tiloissa. Eläimelle on tällöin hankittava hoitoa, rehua ja muita eläimen hyvinvoinnin kannalta välttämättömiä aineita kunnes eläimen luovuttaminen on 1 momentin mukaisesti mahdollista.

Koiran talteenottoon liittyvistä toimenpiteistä sekä talteenottokulujen korvausvelvollisuudesta säädetään metsästyslain 8 luvussa.

3 §

Eläimen lopettaminen

Eläimen tappamisesta sen kärsimysten lopettamiseksi säädetään eläinsuojelulain 14 §:ssä ja riistaeläimen osalta lisäksi metsästyslain 84 §:ssä. Eläimen lopettamisessa noudatetaan eläinsuojeluasetuksen 10 luvun säännöksiä.

Metsästysasetuksen 19 §:ssä säädetään eläimen ampumiseen käytettävästä ampumaseesta. Häätapauksessa eläimen kärsimyksen pitkittymisen estämiseksi rajavartiomies voi käyttää eläimen lopettamiseen kantaansa ampuma-asetta tai muuta ampuma-asetta, jonka turvalliseen käyttämiseen hänellä on riittävä kyky ja taito.

Rauhoitettu riistaeläin voidaan lopettaa vain jos muuta ratkaisua vaaran tai merkittävän vahingon estämiseen ei ole, lopettamiseen vaadittavaa viranomaisen lupaa ei voida odottaa ja lopettaminen on myös eläinsuojelunäkökohdat huomioon ottaen perusteltua.

4 §

Kirjaaminen, ilmoitukset ja todistus

Eläimen kiinniotosta, säilyttämisestä, lopettamisesta ja luovuttamisesta tulee kirjata ainakin:

- 1) toimenpide, sen aika ja -paikka;
- 2) toimenpiteen peruste;
- 3) toimenpiteen suorittaneet virkamiehet;
- 4) tiedot siitä kenelle tai minne eläin on luovutettu.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2005

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Eläimen lopettamisesta on ilmoitettava sen omistajalle tai lailliselle haltijalle ja riistaeläimen lopettamisesta myös metsästysoikeuden haltijalle sen mukaan, kuin metsästyslain 83 §:ssä ja metsästysasetuksen 39 §:ssä säädetään. Rauhoitetun riistaeläimen lopettamisesta on ilmoitettava lisäksi riistanhoitopiirille ja poliisille.

Toimenpiteestä on pyynnöstä annettava todistus eläimen omistajalle tai lailliselle haltijalle, jollei muun säännöksen perusteella annettua todistusta ole pidettävä riittävänä.

5 §

Kansainväliset velvoitteet

Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin perustuvista rauhoitussäännöksistä poikkeavasta menettelystä ilmoittamisesta säädetään erikseen.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Lainsäädäntöneuvos Tomi Vuori

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 651—659, 6 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2005

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904